

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдон
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 28 (9.831)

2003 йил 10 ФЕВРАЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

«Обод маҳалла йили» дастури тўғрисида

Маҳалланинг фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи сифатидаги роли ва аҳамиятини ошириш, миллий қадрият ва аъёнларни, ўзаро меҳр-оқибат туйғуларини мустақамлашдаги нуфузини кўтариш, аҳолини моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш мақсадида ҳамда Ўзбекистон Республикасида 2003 йил «Обод маҳалла йили» деб эълон қилиниши муносабати билан Вазирлар Маҳкамаси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Обод маҳалла йили» дастури тасдиқлансин.
Мазкур дастур:
маҳалланинг давлат ва жамият бошқарувидаги, жамиятнинг ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий ҳаётидаги роли ва мақоми янада мустақамлашга;

маҳалла фаолиятининг амалдаги меъёрий-ҳуқуқий базасини такомиллаштиришга, унинг ваколатларини кенгайтиришга ва фуқаролик жамияти институти сифатидаги масъулиятини оширишга;
маҳалла фаолиятининг моддий базасини мустақамлашга, маҳалла ҳудудда тadbirkorликни, хизматлар кўрсатиши ва савдо соҳаларини ривожлантиришга, шулар ҳисобига янги иш ўринлари барпо этишга;

маҳалланинг ижтимоий инфратузилмасини ривожлантиришга, унинг ҳудудларини ободонлаштириш ва кўламаздорлаштиришга, болалар ва спорт майдончаларини жиҳозлашга, коммунал тармоқларни ривожлантиришга;

маҳалла томонидан кам таъминланган oilаларга аниқ йўналишли моддий ёрдамни ва ёш oilаларни қўллаб-қувватлашни кучайтиришга;

кекса авлодга эътибор ва ғамхўрликни кучайтиришга;
маҳалла аҳолисига тиббий ва санаторий-курорт хизмати кўрсатилишини яхшилашга, болалар спортини ривожлантиришга;
маҳалланинг аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзи, ижтимоий адолат, ўзаро меҳр-оқибат ва маънавий-ахлоқий тарбия билан боғлиқ миллий қадрият ва урф-одатларимизни кенг тарғиб қилиш, уларни асраб-авайлаш соҳасидаги фаолиятини такомиллаштиришга қаратилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги бир ой муддатда Вазирлар Маҳкамасига Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини ривожлантириш жамғармаларини ташкил этиш тўғрисида таклиф киритсинлар, фуқаролик ҳолати ақтларини қайд этганлик учун давлат божининг бир қисmini ҳамда тadbirkorлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик ва жисмоний шахсларни рўйхатдан ўтказганлик учун йиғим ва бошқа тушувларни мазкур жамғармаларни маблағ билан таъминлаш манбалари этиб белгиласинлар.

3. «Обод маҳалла йили» дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича республика комиссияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар, ҳўжалик бирлашмалари ва бошқа ташкилотлар ушбу дастурида кўзда тутилган тadbirkorликнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминловчи аниқ чора-тadbirkorларни ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг комплекслари, вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар, корпорациялар, компаниялар ва агентликлар, ҳўжалик бирлашмалари, жамоат ташкилотлари, жамғармалар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ҳамда вилоятлар, Тошкент шаҳар, шаҳарлар ва туманлар ҳокимликлари:

йилнинг ҳар чорагида ўз мажлисларида манфаатдор идоралар ва тузилмаларни жалб этган ҳолда, «Обод маҳалла йили» дастурининг қандай бажарилаётганини муҳокама қилиб, тегишли чора-тadbirkorлар қўриб бorsин;

йилнинг ҳар чораги якунлари бўйича дастур топшириқларининг ҳисобот даврида бажарилиши натижалари тўғрисида чорадан кейин ойнинг 7-санасигача республика комиссиясига таҳлилий ахборотни тақдим этсин.

5. «Маҳалла» хайрия жамғармаси республика Хотин-қизлар қўмитаси, «Маънавият ва маърифат» маркази, Ўзбекистон мусулмонлари идораси, Дин ишлари бўйича қўмита, Маданият ишлари вазирлиги билан биргаликда икки ҳафта муддатда тўй-маърака ва бошқа маросимларни аъёнларимизга хос тежамкорлик билан ўтказишга қаратилган тadbirkorларни ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун республика комиссиясига тақдим этсин.

6. Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги, «Ўзтелерадио» компанияси, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, республика оммавий ахборот воситаларига «Обод маҳалла йили» дастурида назарда тутилган чора-тadbirkorларнинг маъно-моҳияти ва аҳамиятини кенг тушуништириш, уларни амалга ошириш борасида қилинаётган ишларни ҳолис ёритиш тавсия этилсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари К. Тўлаганов зиммасига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
2003 йил 7 февраль.

Буюк Шоирга Эҳтиром

КЕЧА

Алишер Навоий номидаги Миллий бoғ мажмуасида давлат ва жамoат арбоблари, шоир ва ёзувчилар, маҳалла фаоллари, талаба ва ўқувчилардан ibорат кенг жамoатчилик иштирокида буюк мутафаккир бoбoмиз, ғазал мулкининг султони ҳазрат Навоий таваллудининг 562 йиллигига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Тadbirkorни очар экан Тошкент шаҳар ҳoқими Рустам Шoабдурaҳмонов нафақат миллитимиз, балки жаҳон адабиётининг йирик намояндаси ҳисобланган ҳазрат Алишер Навоий бадий ижод билан бирга, юрт ободончилигига ҳам катта эътибор берганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

— Бугунги кун пиллапояларидан туриб Навоий замoнига назар ташласак, кўп ўхшашликлар борлигини кўрамиз. — деди жумладан тadbirkorда сузга чиққан Ўзбекистон ёзувчилар уюшмасининг раиси, Ўзбекистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов. — Бинобарин, Навоийнинг наинки ижоди, балки фаолияти ҳам тинчликни таъминлаш билан боғлиқ эканлигини яхши билимиз. Ҳозирги кунда ҳам Ватан ҳимояси ҳар бир фуқароннинг бурчи бўлиб қолмоқда. Навоий бoбoмизнинг давлатлари ҳеч қачон эскирмайди. Улуг зотга мунoсib ворис бўлишлик эса биз учун oilй шарафдир... Ўзбекистон халқ шоири, Ҳуришда Даврон, ёш шоира Ҳосият Рустамова буюк бoбoмиз руҳларига таъзим қилган ҳолда Навоийга бағишланган ўз шеърларини ўқиб беришди.

Ўзбекистон халқ артисти Абзал Рафиковнинг Навоий сиймосида чиқиб шоир ғазалларидан намуналар ўқий ҳам тadbirkorга ўзгача фaйз-тароват бахш этди. Тadbirkor сўнггида шаҳримиз жамoатчилиги, юртимизда ахил-баҳамжидат истикомат қилаётган турли миллатлар мукаддас Алишер Навоий ҳайкали пойига гуллар қўйишди.

Навоийхонлик кечаси Шоирлар хиббониде мушоира тарзида давом этди.

Миллий бoғ мажмуасида бўлиб ўтган тантанали маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Хайриддин Султонов иштирок этди.

(Ўз мухбиримиз)
СУРАТЛАРДА: тadbirkorдан лавҳалар.
Дилшод ЮСУПОВ (ЎЗА) олган суратлар.

XXI саҳоси
Барча мамлакатлардан
олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

• Муборак Курбон ҳайити муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов номига хорижий давлатларнинг раҳбарларидан самимий табрик мактублари келиши давом этмоқда.

• Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонида кўра Фахржон Қодирович Тишаев Ўзбекистон Республикаси давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмита раиси этиб тайинланди.

• Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонида кўра Маҳмуджон Иноятович Утаганов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмита раиси вазифасидан озод қилинди.

• Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиш академияси қошида очилган Олий бизнес мактаби битирувчиларига бизнес бошқаруви магистри дипломларини топшириш маросими ўтказилди.

• Алишер Навоий таваллуд топган кун муносабати билан Навоийхонлик кечалари Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиш академияси, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика университетида бўлиб ўтди.

• Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида Интернет тармоғида «Ўзбек адабиёти» сайти очилганлигига бағишланган тақдирот маросими бўлиб ўтди. Ушбу сайтдан ўзбек, рус ва инглиз тилларидаги бой маълумотлар ўрин олган.

Жаҳонда

• Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг Германияга расмий ташрифи **кеча** ўз нихoсиясига етди. Путин ушбу мамлакатда Россия йилини расмий равишда очди. Владимир Путин **бугун** Францияга ташриф буюради.

• Германиянинг Мюнхен шаҳрида хавфсизлик масалаларига бағишланган халқаро анжуманда 30 та давлатдан ташриф буюрган ташки ишлар ва мудофаа вазирлари қатнашди.

• Колумбиядаги тунги клублардан бирида бомбанинг портлаши натижасида 30 киши ҳалок бўлди, 200 га яқин кишилар эса тан жароҳатлари олди.

• Испаниянинг шимолий-ғарбий қисмида кучли сув тошқинлари давом этмоқда.

• Жаҳоннинг энг кучли шахматчиларидан бири Гарри Каспаров ва шундай машиналар ўртасида жаҳон чемпиони ҳисобланмиш «Дип Джуниор» компьютери ўртасида қизқарли шахмат бeллашуви бўлиб ўтди ва унда томонлар бир хил миқдордаги очколарни жамғарди. Бундан олти йил муқаддам Каспаров ва компьютер ўртасида ўтказилган баҳс «ақли» машинанинг ғалабаси билан тугаган эди. Гарри Каспаров ғаройиб бeллашувдаги иштироки ва дуранга эришганлиги учун 750 миң долларлик мукофотга эга бўлди.

ҚИСКА

□ **ТОШКЕНТ** шаҳар ҳокимлигининг жамоат ва диний ташкилотлар билан алоқалар мажмуасидан олинган маълумотларга кўра, Қурбон ҳайити намози **ЭРТАГА** маҳаллий вақт билан соат 7.40 да ўқилади. Фуқароларга қулайлик яратиш мақсадида пойтахтимиздаги 100 дан зиёд масжидларда ободонлаштириш, санитар аҳолини яхшилаш ва ёритиш мосламаларини ўрнатиш, жамоат тартибини таъминлаш борасида ишлар олиб борилмоқда. Бундан ташқари, маҳалла оқсоқолларининг талаблари асосида ва фуқароларнинг истак-ҳошишларига қараб лозим бўлган йўналишларда қўшимча транспорт воситаларининг ҳаракати ташкил этилади.

□ **ЭРТАГА** Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳамда «Камолот» Ёшлар ижтимоий ҳаракатининг Тошкент шаҳар бўлими Кенгаши ташаббуси ва моддий қўллаб-қувватлаши билан пойтахтимиздаги 40 нафар келин-куёвлар Самарқанддаги тарихий обидаларни, қадимий мажмуаларни зиёрат қилиш мақсадида ушбу шаҳарга жўнаб кетишади.

□ **ЎЗБЕКИСТОН** Давлат жаҳон тиллари университетининг халқаро журналистика факультетида талабалар ҳамда ёзувчилар иштирокида уюштирилган давра суҳбатда Оммавий ахборот воситалари тўғрисида қабул қилинган Республика Қонунларининг моҳияти ва аҳамияти борасида сўз борди.

□ **РЕСПУБЛИКА** «Маънавият ва маърифат» марказида зиёлилар ҳамда талабалар иштирокида бўлиб ўтган анжуман «Тил — миллат руҳи» деб номланди.

□ **ЮНУСОБОД** туманида хунармандларнинг «Ташаббус — 2003» қўриқ танлови ўтказилиб, голибга ушбу танловнинг шаҳар босқичида қатнашиш ҳуқуқи берилди.

□ **БУНДАН** тўққиз йил муқаддам иш бошлаган «Лола» атир-упа акциядорлик жамиятида «Блиста» соч ювиш воситасини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

□ **АЛИШЕР** Навоий номидаги Санъат саройида ёзувчи Назар Эшонкул сценарийси асосида, Нуриддин Қосимов режиссёрлигида кино ижодкорлар томонидан яратилган «Нотаниш полвон» фильмининг тақдими санъат шинавандалари эътиборига ҳавола қилинди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

ФАРЗАНДЛАРИ СОҒЛОМ ЮРТНИНГ КЕЛАЖАГИ ПОРЛОҚ

Мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, соғлом авлодни воғда етказишга катта эътибор берилмоқда. «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» спорт ўйинларидан иборат ўз босқичли услусиз тизим яратилган, Президентимиз Фармонига биноан Болалар спортни ривожлантириш жамғармасининг тузилгани фикримизнинг далилидир.

7 февраль куни Оқсаройда Ўзбекистон Болалар спортни ривожлантириш жамғармаси ҳомилийк кенгашининг мажлиси бўлди.

Уни Ўзбекистон Республикаси Президенти, мазкур Кенгаш Раиси Исрол Каримов бошқарди.

Мажлисда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси раиси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар ҳокимлари, тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарлари қатнашди.

Жамғарма фаолиятини ташкил этиш борасида амалга оширилган ишлар ҳақида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари К.Тўлағановнинг ахбороти тингланди.

Бугунгача барча вилоятларда жамғарманинг минтақавий филиаллари ва уларнинг ҳомилийк кенгашлари тузилди. Эндиги асосий масала намунавий лойиҳалар асосида болалар учун мўлжалланган спорт иншоотлари қуришдан иборат. Жамғарма ҳисоб рақамига маблағлар келиб туша бошлади.

Давлатимиз раҳбари ушбу масала юзасидан ўз фикрини билдирар экан, мамлакатимизда Болалар спортни ривожлантириш жамғармаси тузилгани эзгу мақсадларни амалга оширишга қаратилган катта ҳаракатнинг бошланиши эканлигини алоҳида таъкидлади. Шунинг учун ҳам бу борада шомша-шомарлик билан енгил-елпи, тала-партиш иш юритиб бўлмайди.

Болаларга мўлжалланган спорт иншоотларининг намунавий лойиҳалари тайёрлангани яхши. Лекин бу мажмуаларни бунёд этишга киришишдан олдин, уларни қаерда, қандай шаклда, қайси спорт турларига мўлжаллаш тўғрисиқ бўлишини чуқур таҳлил қилиш зарур. Ҳозир спортнинг халқаро миқёсда тан олинган 97 тури бўлса, Ўзбекистон шароитида уларнинг қайсыларига алоҳида эътибор бериш ва ривожлантириш яхши самара беришига ойдинлик киритиб олиш керак.

Исрол Каримов мутасадди раҳбарларнинг диққатини болалар спортни ривожлантиришнинг катта спорт соҳасида қилинаётган ишлар билан аралаштириш юрмаслиқига жуда муҳимлигига, режалаштирилаётган қурилишлар, аввало, қишлоқ жойларидан, мамлакатимизнинг чекка-чекка ҳудудларидан бошланиши лозимлигига қаратди. Зеро, юртимизнинг қишлоқ ва овулларидagi болаларнинг спорт билан шугулланиши учун шaroит етарли даражада эмас. Бир пайтлар қурилган ўрта таълим муассасаларининг спорт майдончалари ҳам замон талабига жавоб бермайди.

Мавжуд аҳолини чуқур ўрганиш, бошланғич синф ўқувчиларини спортнинг қайси турлари билан шугуллантиришимиз маъқул, деган саволга жавоб топилиши лозим, деди давлатимиз раҳбари. Чунки бугун қурилаётган масала шунчаки спортни ривожлантириш эмас, миллат келажиги, юртинг эртаси билан бевосита боғлиқ. Болаларда жисмоний тарбияга меҳр, интилиш уйғотиш, уларни спортнинг сеҳри оламига олиб кириш ҳам билимнинг кундалик вазибамиз бўлиб қолиши керак. Мана шу жиҳатга эътибор қаратаймиз туриб, соғлом миллат, соғлом жамият ҳақида гапириб қийин.

Маълумки, кейинги йилларда мамлакатимизда халқаро талабларга жавоб берадиган кўплаб коллеж ва лицейлар барпо этилди. Улар замонавий спорт мажмуига эга. Ҳўш, катта маблағ эвазига бунёд этилган бундай масканлар рисоладагидек ишлангандими? Ахир улар ҳўжақўрсинга қурилгани йўқ-ку. Исрол Каримов қишлоқ жойларда истикомат қиладиган болаларга ушбу мажмуалардан фойдаланиш имкониятини яратиб зарурлигини ўқтирди.

Навоий вилоятини чўл зонасида жойлашган, сув танқис минтақалар сирасига киритамиш. Лекин мамлакат сув спорти захираси айнан ана шу вилоятда. Демак, астойдил ҳаракат қилиш ва

интилиш орқали ҳар қандай маррани эгаллаш мумкин. Шу ўринда, Навоий кон-металлургия комбинатининг спортни ривожлантиришга қўшаётган катта хиссасини айтиб ўтиш жоиз.

Ҳар қандай муаммага мантиқий нуктаи назардан ёндашмай туриб, ечим топиш мўшкул. Жўмладан, ўзбек қизларини спортга жалб этишдан олдин, масаланинг нозик жиҳатларини чуқур таҳлил қилиш лозим. Аввало, спортнинг ҳамма тури ҳам халқимизга, аинқиса, ифтилати ва ибодли қизларимизга тўғри келавормайди. Қизларимизнинг спортнинг қайсидир тури билан шугулланишини истасак, иқлим шарoитидаги ва менталитетимизга мос спорт қийимлари яратишимиз керак.

Спортчи қизларимизни шундай йийнтийрайликки, уларни кўрган бошқа болалар ҳам бундай бежирим қийимларни кийишга, спорт билан шугулланишга иштиёқ туғилсин. Бу ҳусусда «Ўзбекенгилсанoат» уюшмаси мутасаддиқари бош қотириши, ўз тақлифларини бериши лозим.

Мустақиллик йилларида воғда етган ёшларнинг халқаро мусобақаларда эришяётган ютуқлари ҳаммамизнинг қувонтиради. Юртимиз фарзандларининг ўтган қисқа вақт ичида турли даражадаги бешлашувларда голиблик шохсўласига қўтарилиганидан фaҳрланасак арзийди. Шунинг учун болалар спортни ривожлантиришнинг катта спорт билан аралаштирмаслиқ лозим, деган тағпа бу соҳага эътибор қаратиш сифатида қараш нoйрундир. Катта спорт ўз йўлида давом этаверади. Халқаро мусобақаларга болалар спортни ривожлантириш орқали чиқсак, ҳам миллат соғлом бўлади, ҳам чемпионларимиз сони янада кўпаяди.

Ватанимиз оёрусини оширадиган, халқимиз қалбида ифтиҳор туйғусини ўстирадиган, дунёнинг энг машҳур спортчилари билан тенглашадиган ёшларимиз ҳақида гапирмоқдамиз. Халқимиз орасида юрт шўҳрати, миллат шаънини кўнларга қўтара оладиган истеъдод эгаллари бисёр. Фақат уларга етарли шaroит яратиш, вақтида кашф қили бериш керак. Усиб келаятган ёш авлодни жисмоний жиҳатдан соғлом, кучли, бақувват, мард ва жасур қилиб тарбиялашда, жамиятимизда соғлом турмуш тарзини қарор топтиришда спортнинг аҳамияти бениҳоят катта.

Спорт ёш авлод маънавий қамолотининг ҳам гаровидир. У орқали жамoага ҳўрмат, бир-бирини қўллаб-қувватлаш, бир-бирининг ютуғидан қувониб орқали ўзаро меҳр-оқибат, дўстлик ва ҳамжиҳатлик сингари инсоний фазилатлар айнан болаликда, спорт воситасида осон шаклланиши мумкинлигини ҳеч ким инкор қила олмайд. Болаларга ватанпарварлик, халқпарварлик ҳақида узундан-узoқ маъруза ўқитилганда қўра, бу юксак туйғуларни жисмоний тарбия ва спорт орқали уларнинг қалбига сингдириш кўпроқ наф келтиради.

Мақтабларда ўтилаётган жисмоний тарбия дарсларининг савиясини ошириш ҳам долзарб масалалардан биридир. Давлатимиз раҳбари шу пайтгача жисмоний тарбия фани бўйича бирор дарслик, бирон кўнламна ёки суратли агентларимиз нашр этилмаганини қайда эди. Матбуот ва ахборот агентлигига тегишли вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликда ана шу йўналишдаги фаолиятни қучатириш тавсия этилди.

Мажлисда мақтаб ва маҳалла алоқасини, ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш, оилавий мусобақалар ташкил этиш муҳимлигига эътибор қаратилди. Ота-она ҳеч бўлмаса шанба-қашанба кўнлари ўз фарзандларини олиб стадионга борса, ўзи ёқтирган спорт билан шугулланса, шу кўни ўша оилага нур ёнгандек бўлади, деди Исрол Каримов. «Маҳалла» жамғармаси ва унинг жойлардаги бўлимлари Наврўз байрамга бағишлаб спортчи оилалар мусобақаларини ташкил этса, мақсадга мувофиқ бўлади.

Мажлисда жойларда Болалар спортни ривожлантириш жамғармаси фаолиятини ташкил этиш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси раиси, вилоятлар ҳокимлари, мутасадди вазирлик ва идоралар раҳбарлари ахборот берди.

Озoд РАЖАБОВ,
ЎЗА мухбири

Вазирлар Маҳкамасининг «Обод маҳалла йили» дастури тўғрисида»ги қарорига ШАРҲ

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 10 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантанали йиллигида Юртимиз томонидан 2003 йил мамлакатимизда «Обод маҳалла йили» деб эълон қилинди.

Президент Фармоийи билан «Обод маҳалла» йили дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича республика комиссияси тузилди. Мазкур комиссия давлат, нодавлат ҳамда жамоат ташкилотлари, шунингдек, маҳаллалар вакилларини кенг жалб этган ҳолда маҳаллаларимиздаги мавжуд муаммолар, қилиниш лозим бўлган ишларни атрофлича ўрганиб, йил давомида амалга оширилиши зарур бўлган ташкилий-ҳўқуқий, ижтимоий-иқтисодий тадбирларнинг комплекс дастурини ишлаб чиқди.

Мазкур Дастур етти йўналишдаги ҳаётий муҳим масалаларни ўз ичига қамраган. Улар қаторига, жўмладан: маҳалла фаолиятининг ташкилий-ҳўқуқий асосларини тақомиллаштириш; маҳалланинг моддий базасини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш;

маҳаллаларда тадбиркорлиқни, хизмат кўрсатиш ва савдони, кичик бизнес соҳасини ривожлантириш орқали янги иш ўринларини барпо этиш;

маҳалланинг ижтимоий инфратузилмасини ривожлантириш, ҳудудларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, болалар ва спорт майдонларини жиҳозлаш, йўллар, кўчалар ва коммунал тармоқларни яроқли ҳолатда сақланишини таъминлаш;

маҳалла томонидан ҳам таъминланган оилаларга аниқ йўналишли моддий ёрдам

кўрсатиш ва ёш оилаларни қўллаб-қувватлаш;

кекса авлод вакилларига эътибор ва ғам-хўрлиқни қучатириш;

маҳаллалар аҳолисига тиббий ва санаторий-курорт хизмати кўрсатишни яхшилаш, болалар спортни ривожлантириш; маънавий-ахлоқий тарбия масалаларида маҳалла фаоллигини ошириш вазифалари кирди.

«Обод маҳалла йили» дастури доирасида:

Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органларини ривожлантириш махсус жамғармаларини ташкил этиш;

кам таъминланган ёш оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг рўзор ҳўжа-лигини йўлга қўйиб олишига қўмаклашиш мақсадида тижорат банклари ва турли жамғармаларнинг кредитларини кенг жалб этиш;

кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш, жўмладан, 950 та маиший хизмат шохб-часини ташкил этиш орқали 160 минг янги иш ўрни яратиш;

республикамиздаги 433 маҳаллада 2,6 минг километрик газ тармоқларини барпо этиш, 436 маҳаллада эса 1720 километрик сув қузувлари ётқизиш орқали аҳолини табиий газ ва тоза ичимлик суви билан доимий таъминлаш;

12500 минг квадрат метр уй-жой фондини мукамал таъмирлаш хисобига маҳалла аҳолисининг яшаш шарoитини яхшилаш, 500 маҳалладаги 1000 километрдан ортиқ йўлни таъмирлаш, асфальтлаш ва ободонлаштириш, замонавий маҳалла гузарларини барпо этиш;

ҳар йили 20 минг нафаргача фaҳрийла-римизни санаторий ва шифохоналарда соғлиқларини тиклаш;

муҳтож кексалар ва ногиронларни протез-ортопедия бўюмлари, аравақалар, эши-тиш ва кўриш мосламалари билан имтиёз-ли таъминлаш;

узoқ қишлоқ ва овулларда яшайдиган аҳолини тиббий-ижтимоий патронаж хизма-ти билан қамраб олишни келтиририш;

маҳаллалардаги 16 ёшгача бўлган бола-ларни барча давлат спорт иншоотларига бепул қатнашига имконият яратиш сингари қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларни амалга ошириш белгиланган.

Юртимизнинг томонидан кўп мартаба-та эътибор қаратилаётган муҳим маънавий-маърифий масалалар: анъанавий удулмур, тўй ва маъракалар ҳамда бошқа маросим-ларни тежамкорлик билан ўтказиш бўйича маҳалла фаоллари, имом-хатиблар, мадани-ят ҳодимлари, хотин-қизлар қўмиталарига тадбирлар ишлаб чиқиш вазифаси юклатил-ган.

«Обод маҳалла йили» дастурини тўла амалга ошириш учун 375,9 миллиард сўм маблағ, шу жўмладан, 169,5 миллиард сўм давлат бюджетини ҳамда қорхоналар бюджет-дан ташқари жамғармалар, нодавлат таш-килотлари, халқаро ташкилотлар грантлари ва кредит маблағлари жалб этилиши мўлжалланган.

Дастурнинг ҳаётга тўла татбиқ этилиши ва юқоридagi олижаноб мақсадларга эри-шиш эса мутасадди ташкилотлар, идоралар, маҳалла фаоллари ҳамда кенг аҳолининг яқин ҳамкорликда фаолият юритишга бе-восита боғлиқдир.

Ха, ўтган асрнинг тўқсон биринчи йил олтинчи март кунини менинг ҳаётида унутилмас кун бўлиб қолиши, шубҳасиз. Биз ҳали тошкентдалик вақтимиздаёқ муқаддас тупроқ «Боги Бобур»ни тезроқ бориб қўриш, буюк бобоимизнинг қабрини зиёрат қилиш орзу-истаги билан тўлиб-тошган эдик. Қобул заминига етиб келган дақиқаларданок яна бутун фикри-зиримиз тарихимиз олтин зарваридан ўрин олган ҳазрати Бобурда бўлди. Қани илоҳи бўлса, аэропортдан тўппа-тўғри Бобур қабрини бориб зиёрат қилса, деган ўй-фикр тинчлик бермасди бизга.

Бобур қабрини зиёрат қилгандан сўнг Хиротта ташриф бўйриб, шеърят султони Алишер Навоий бобомиз қаршида тиз чўкишни ният қилгандик... Бизни аэропортда кутиб олган мезбонлар билан салом-алиқдан сўнг ана шу тилақларимизни билдирганимизда Бобурку-я бир гап бўлар, бироқ Хиротта учини қандай бўларкин, деган исти-хола уларни биров ўйлантириб қўйганди. Чунки Хиротдаги сийёсий вазият бирмунча жиҳдий — қалқиб турганлигини ўзимиз ҳам пайқаган бўлсакда, барибир таваккал қилишга ҳажм этгандик. У ерга боришимиз ҳақида ўйлаб қўришларини, илоҳи бўлса, албатта, илтимосимиз қондирилганини айтиб, бизга таскин беришганди.

Ана ўша оряқиб кутулган ҳажонли онлар бошланди. Олтинчи март, Тошкент вақти билан соат йигирмата кам тўрт!... Бизга ажратилган энгил машина Қобул шаҳрининг сергавжм кўчаларидан юрди, бизни узокдан оқариб кўринган тоғ томон елдек олиб кетди. Манзилага етиб борганимизча Бобур ҳақида биланларимизни эслаб, бир-биримизга ҳикоя қилиб бердик... Дарбадарликда не-не-не-не-не андухлар, азоб-уқубатларни бошдан ўтказгани борми, Қобулни жангсиз кўлга киритган ўқ тегмас, тиг кесмас Бобурга қандай суикасд уюштирилгани-ю фит-начилар қандай бадном бўлгани борми, худди шу ерда у она юртига энди қайтолмаслигини дил-дилдан ҳис этгани борми, қанчалар оғир бўлмасин худди шу Қобулда волидаи муҳтарамаси Кутлуг Нигорни ерга қўйгани борми, унинг худди шу ерда ҳинд сари юриш ўй-фикрлари тузилгани борми, тарқок ўлкаларни яқдиди эдил, ягона қудратли давлат барпо этиш режалари борми, қўйингки, ўзи эътироф этган менинг хос шахрим Қобулда жуда кўп воқеалар бўлиб ўтганлиги ҳақидаги қизгин суҳбат-мунозарамиз ниятсизга етмай юрғамизни талинган манзилага етиб борганимизни ўзимиз ҳам сезмай қўлибмиз.

Иморатлар бир-бирларига елка тираб, қалашиб кетган тоғ ёнбағри олдидаги Гузаргоҳда — боққа кириве-ришда, дарвоза олдида автомат билан қуролланган икки афгон аскарлари машинамизни тўхтатди. Таржимон бизнинг меҳмонлигимизни, Ўзбекистон деган юртдан эканлигимизни тушутиригач, ичкарига киришга рўхсат берди. Машинамиз асфальтланган йўлдан юқорироққа кўтарилиб, баҳайбат чинор тагида оҳиста тўхтади.

Опоққор бу билан қопланган боғнинг ҳавоси мусаф-фой! Ҳа, айтмоқчи, биз Қобулга борган пайтда кейинги саксон йил мобайнида илк бор қалин қор тушган экан. Богда минг йиллик чинорлар чўқур ўйга толган кексардек салобат ила сукут сақлаб турибди.

«Боги Бобур»нинг чор атрофи баланд девор билан ўралиб, устига симлар тортилган. Кун чиқиш томони баланд тоғ. У ерда афгон қўшлари-ю ёввойи қабутарлар тиним билмай чўғурашади. Ҳа, дарвоқе, қабутарлар бир фожиали воқеани ёдимга солди: Мирзо Бобурнинг отаси Умаршайхнинг қабутарга ишқибозлиги унинг бошига етганлиги кўпчиликка аён. У нима фалокат босиб жар ёқасидаги қабутархонага кўтарилиб, жарага ағанаб, ҳалок бўлмаганида, эҳтимол, ўғли Бобур Мирзо бунчалар сарсон-саргардон бўлмасмиди, деган фикр ҳаёлимдан қандай ўтганига ўзим ҳам ҳайронман?! Бўлар иш бўлиб ўтганди, найлож!?

Бобур қабрига қўтарилишда чап томонда оқ мармардан ёғи масжид қурилган. Давр ва замонлар синовидан, шамол-у буронлардан ўтган бу қўблагҳо қаршида бир дақиқа тўхтаб ўтди. Шу он ушбу Гузаргоҳ тарҳини чица-ётган мейморга бобомиз Бобурнинг, абадий оромгоҳим ўша Гузаргоҳда бўлсин, ортиқча дабдабасиз, шоирона бир тарҳ чизинг, деган васиятнома илтижолари ўлиб эди кўнглимдан кечди.

Сўнгра ўн саккиз зинапоядан кўтарилиб чап томонда жойлашган буюк инсон — бобомиз Бобур қабри томон оҳиста қадам ташладик. Бу муқаддас замин қўбимизга оловдек қўриқиб кетди. Гўё бизни газал мулкчининг султони Навоийдан сўнг туркўйғи шоирлар ичиди ҳуб ва кўп газаллар, рубоийлар битган машҳур қалам соҳиби Бобурнинг ўзи пешвоз чиқиб, қўчоқ очиб кутиб олаётгандек...

Унинг шу ондаги ёрқин сиймоси кўз ўнгимизда гавдалар экан: «Яхши ном билан ўчмас, шу етди, менга яхши ном керак, тана эса ўлим учундир», — деган ҳикматли сўзлари қўлоқларимиз тагида шивирляди.

Қаёқдандир мунгли, қалбларни ўртовчи қўй эшитил-гандай туюлади:

Ким қўрибдир, эй кўнгли, ахли ҳахондин яхшилик!
Кимки андин яхши йўқ, кўз тутма андин яхшилик!

Утгиз йилдан бўён шу ерда боғбонлик қилаётган афгон Муҳаммад Асрам билан учрашиб, суҳбатлашамиз. Унинг гап-сўзларидан салтанатини қилич ва қалам билан сақлаган, Улугбек-у Алишер Навоийдек ҳазратлардан андоза олган, Фирдавсий-ю Саъдий байтларини ёд билган Бобурга бўлган ҳурмат-этиҳорими буюк эканлигини пайқаш қийин эмас эди.

Биз билан ҳамкор бўлиб борган марказий телевидение муҳбири Александр Исаев ушбу унутилмас дақиқаларни шовиб-пишиб тезроқ тасмага туширишга, қабр тепасига битилган сатрларни нигоҳидан четда қолдирмасликка оши-қарди.

Опоққор мармар тўшалган қабр устига юртимиздан атайин олиб борган судет тит-тиник ял-ял рўмонли ёйиб, бир дақиқа сукут сақлаб, бобомизнинг жонлари жаннатда, охи-ратлари обод бўлсин, деб қўрқон тиловат қилдик. Сўнг эсдалик учун биз ҳамкасблар — радиодан Тальбат Соли-ев, «Правда Востока»дан Виктор Дегтяров, «Овози

тожик»дан Тўхтамиш Тўхтаев, телевидениедан Музаф-фар Афзалов ва қамина суратга тушдик.

Қабр тепасида дарий тилида битилган сатрларга ҳажжон-ла кўз югуртирмамиз:

**«Шоҳ ким уни юзига
қўридилар нур илоҳ,
Ул Заҳириддин Муҳаммад
эрди Бобурподшоҳ.
Шавкату иқболи давлат,
адлу доду дин ила,
Тавфику файзу футухид
бор эди унга сипоқ,
Жонсафолиқ бўлди аҷом
олами фатҳ этбон,
Бўлди руҳ дунёсини фатҳ,
этгани нур илоҳ,
Манзили чун ўлди
Фирдавс таврифин ёд, этгани
Дедим: ўлсун жойи
жаннати ҳоки, Бобурподшоҳ».**

Ушбу изтиробли сатрларни ҳаммаси дўстимиз, шоир Тўхтамиш Тўхтаев тарҳимасида бутун вужудимиз ила тинглар эканмиз, гўё шу яқин-атрофдан бобомиз Бобурнинг бу ёруғ дунё билан хайрлашаётган хаста, ғам-гин, андух изтиробларга тўла ҳазин овозини эшитган-дек бўлдик. Унда ёзилишича, Бобурнинг васиятномаси-га кўра, Ағрада жони узилгандан сўнг (ярим тунда) унинг хоки шу оромгоҳга келтириб, дафн этилган экан.

Албатта, бундай оғир жудоликни ҳис этган ҳар қан-дай киши, шубҳасиз, қайғули ва аламли хотиротларни

• ЗАҲИРИДДИН МУҲАММАД БОБУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 520 ЙИЛЛИГИГА

Умр мазмуни безаклари

**Ўша кезларни,
ўша унутилмас он-
ларни эсласам о-
вжудимни бир олам
ҳаяжон камраб
олади... Қобул ва
унинг атрофида юз
бераётган отишма
ва портлашлар!..
Кўз ўнгимда буюк
бобомиз — ҳазрати
Мирзо Бобур гав-
даланади. Гузар-
гоҳдаги «Боги Бо-
бур» ўқ ёғирири-
дан омонимикан, у
ер-бу ерига шикаст
етмадимикин?!
эсламай кўрсинчи?! «...Менинг ошимга заҳарни солгай...
ўтган кун ҳоқ гўштини еганимда бир ноҳуш мазза анда
бор эди». Ҳа, ифлос, ярамаслач... Булар султон Ибро-
ҳимнинг одамлари. Суюк-суюгича ҳақолат сингиб кет-
ган қотилларнинг қабохати бу!..
«Бобурнома»ни кўздан кеңирсангиз шундай жумла-
ларга қўзингиз тушади: «Ким ўлар ҳолатқа етса, ул би-
лур жон қадрини». Ёки уни яна варақласангиз, бироқ
таскин топасиз: «Тангри таолонинг инояти бор экан-
дур. Манга янги бошдан жон бағишлади. Мунинг шук-
рини на тил била қўлгаймэн».**

Шундан сўнг: «Худго шукр-эй, ўзингга ҳамду сано-
ла бўлсин!» деб юбюргангизини сезмай қоласиз. Ана
шу заҳарлангандан кейин Мирзо Бобур аста яна оёққа
туриб, ўз юмушлари, ижодий ишлари билан банд бўлган.
Бироқ оғу ич-ичини емириб, адоий тамоом қилишини
бобомиз билмаган. Соғлиққа путур етган эди. Шунинг
учун ҳам у ўз аҳолини сеза билганлиги боис: «Мабо-
до оламдан кўз юмсам, Қобулда дафн этилган», — деб
васият қилиши беҳиж эмас эди.

Эҳе, бобомиз дунёдан не-не армон-у надоматлар ила
ўтди-ю кетди. Нимаям дердик, бир-бирининг қўзини
ўйдиган замонда яшаш унинг шўр пешонасига ёзилган
экан.

Омади кетди!.. Шайбонийхон устун келди! Нима қил-
син ва қайга борсин? Кимдан мадад сўрасин? Яра у-
стига чиққон, деб шунини айтсалар керак: умр йўлдоши
Ойша бегим эгачиси, яъни олеси гапига кириб, юз ўғир-
са, мушкул дамларда ташлаб кетса, Хиротдаги амаки-
си — Хўсайн Байқаро эса унинг аҳоли танглигини кўра-
била туриб, ердан қўлини чўзмаса, эвоҳ, энг алам қи-
лдигани шундаки, тоғаси — Тошкент хони Маҳмудхон
ўз жиянини қовоқ уюб, совуқ кутиб ола-я?! Шер, Бобур
араб тилида шер дегани, унинг хафа бўлгани қолди,
қўлидан нима ҳам келарди?

Қўпчиликка аён, Бобур ота томондан андижонлик
бўлса, она томондан тошкентлик эди. Болалик кезла-
рида она юрти — Тошкентда бўлиб, ойиси Қўтлуг Ни-
гор билан Шайхонтоҳур даҳасида жойлашган қабрис-
тонга дафн этилган бобоси Юнусхоннинг қабрини зиё-
рат қилиб, сўнгра Чорсу ва Қўқалдош мадрасаси ёни-
даги Ҳазрати Укшош бўлогининг мўздек мазали суви-
дан ҳовч-ховч тўлдириб, тўйиб-тўйиб ичганида ёки
Чотқол тоғининг оппоқ қорли тоғи чўққилирига узок

тикилиб, ширин ҳаёлларга берилганида, Салор ва Бўзсув
анҳорлари ҳамда Сирдарё ёқалари бўйлаб елиб-юғурган-
нида кейинчалик, вақт ва давр ўтиб, тоғаси Маҳмудхон-
нинг жиянига нисбатан бу қадар паст кетиши ва совуқ
муносабатда бўлишини ўшанда бу мурғак қабл қабдан
ҳам биларди?!
Бу не кўргүли — ҳамма ундан юз ўғирса?! Буларнинг
ҳаммаси бир инсонга қўплик қилмасмикан, ҳа, қилмасми-
кан?!

Эҳтимол, ана шуларнинг барчасидан кейин Бобур мир-
зо шундай фигон қилган бўлса ажабмас:

**Кўпдан бериким ёру дийрим йўқдир,
Бир лаҳза у бир нафас қарорим йўқдир.
Келдим бул сори ўз ихтиёрим бирла
Лекин борурида ихтиёрим йўқдир.**

Ортга — юртга йўллар берк. Умидлар чил-парчин
бўлган!.. Хайҳот!..

Бундай пайтда қўлидан нима ҳам келарди. Таскин ва
ўзига таскин бериш!..

Кейинчалик яна бир армон уни тарқ этмади, лекин та-
салли берадиган жойи ҳам йўқ эмас эди. Гарчи устоз
Навоийнинг муборак қўлларини олиш насиб этмаган бўлса-
да, ҳеч бўлмаса унинг уйда бўлиш, Хондамирдек буюк
шахс билан мулоқот қилиш бахтига мўяссар бўлган эди.
Ўзининг ёзишча: «...Алишербекнинг ўлтуруи улариким,
«Уноси» дерлар, макбара ва масжиди жомеиким «Хало-
сия» ва «Ихлосия» дерлар, ҳаммом ва доруш-шифосини-
ким «Сафоя» ва «Шифоя» дерлар, бориин андақ фурсат-
га сайр қилдим».

Бизга, журналистларга эса минг афсуслар бўлсинки,
бобомиз Навоий қабрини бориб зиёрат қилиш орзу-
си орзулигича қолди. Эртаси кунини яхши ният билан Ко-
бул аэропортига олиб боришди. Ичкарига тақлиф этиш-
ди. Зерикиб қолмаган, деб телевизор ҳам қўйиб бе-
ришди. Футбол бўлаётган экан: «Спартак» (Москва) —
«Реал» (Мадрид) учрашуви. Хуллас, ўйин ҳам тугади,
лекин бизнинг Хиротта сафаримиз амалга ошмай қол-
ди. Об-ҳаво ноқулайлиги сабаб қилиб қўрсатилиб, На-
воий ҳузурига ула олмадик, найлож!

Ассий мавзудан биров чеккага чиқдик, узр! Қобул-
даги Гузаргоҳга, мирзо Бобур оромгоҳига қайтсак, биз
ҳаяжонли таассуротлар оғушида «Боги Бобур»ни ай-
ланар эканмиз, бу ернинг тоза, мусаффо ҳавосидан
тўйиб-тўйиб нафас олардик. Шоир ўзининг «Бобуро-
ма»сида ёзганидек, Қобул ҳавосидек ҳаволик ер олам-
да маълум эмасмик бўлғай.. Бобур ўз китобида макта-
ган қалин чинор дархатлари, уларнинг «латиф сосяи-
»да қанчалар оромбоз, қўнғилик эканлигини тасав-
вур этиш қийин эмас.

Гузаргоҳ, яъни Бобур боғи шундай бир ажиб гўша-
ки, шоирга бу ернинг ёқиб тушганига ажабланмаса ҳам
бўлади. У шу ерларнинг буткул боғ-роғларга айлан-
ишини, бир умр кишиларга шод-у хуррамлик ва қувонч,
тинчлик ва хотиржамлик, жангу жадалларсиз оёйсотиш
хаёт то этишини дил-дилидан орзу қилган эди, у на-
фақат шод, айни чоғда оддий бир инсон эди.

Қобулдаги «Боги баланд» ҳам бу ердан асло қолиш-
майди. Бироқ, у ерни камситмаган ҳолда тоғ ёнбағри-
да келинчақдек ястаниб ётган «Боги Бобур» ўзига, нима
десаек экан, қандайдир қиш хавлини ўғирлайдиган нақ
Боги Эрамининг ўзгачиси. Қалин қор тагида бор нафо-
сати-ю гўзаллигини яшириб ётган мана шу муқаддас
замин баҳор қарақлаганда қандай тусга қирқаркин? Сай-
роқи қўшларнинг минг бир оханги кишини сеҳрлаб
қўймасмикин? Ана шу охангабало бобомиз Бобурни
бир умрга шу ерга боғлаб қўймадимикин?

Яна бир ширин туйғу бизни қитқилайди. Гўё бу саҳий
табиат ҳамюртимиз — буюк шоиримизни, ўзининг мафту-
нкор, сеҳрли ва ёқимли газаллари-ю рубоийлари билан ўз
ўқувчилари қалбидан муносиб ўрин олган машҳур инсон-
ни меҳрибон она бамисоли аллалаётгандай, ўз бағрида
авайлаб-асраб, ёзозлаётгандай!..

Айни чоғда ҳазин қалбидagi нидоларини ҳаёл кўзла-
ри билан кўриб, эшитаётгандекмиз:

**Чархнинг мен қўрмаган жабру жафоси қолдимۇ?
Хаста кўнглум чекмаган дарду балоси қолдимۇ?**

Эвоҳ, мусофирлик, қувғинда юриш, сарсон-саргардон-
лик!.. Хайҳот, ўз она юртига сиймаса-я?! Бу не кўргүли?
Бу не қисмат?..

Эҳтимол, у бу китобни («Бобурнома»ни назарда тутяп-
ти) битганда менинг умрим ҳам тугагай, деганда энди уму-
ман она юртга қайта олмаслигига қўзи етганмикан?! Энг
муҳими, Бобур бир нарсани тушуниб етганди: шохлиғу шаҳ-
зодаликдан устун турадиган бир нарсга бор-у ҳам бўлса,
ашъор-шаръ битиш, ижод қилиш!.. Унинг умри мазмуни-
ни ана шулар бешабини ва фақат ана шуларгагина белгила-
шини у англаб етганди! Шу боис қаламни қиличидан
юқори қўйди, афзал қўрди. Ва тўғри ҳам қилди!..

Улуг шоирлар даврасидан муносиб жой олиб улғурган
Бобур бугунги кунда ҳаммаша биз билан ва мангу! Буюк
Хондамир таърифи билан айтганда, унинг туркий тилдаги
шоҳ асари — «Бобурнома»си, қолаверса, бири-биридан
жўшқин, дилбар ва теран рубоийлари-ю газаллари энди-
ликда бугунги авлодлари қўлидан тушмай келаятир. Де-
мак, Бобур бобомиз ўзининг иккинчи умрини ашайтир.

Қабр тепасида туриб, мана шуларни бир-бир ҳаёл чи-
ғиргидан ўтказар эканмиз, буюк сиймо қаршида яна бир
бор таъзим қиламиз. Унинг оқ мармарли қабрини қўб-
имизга тўтиб қилиб, шу заминдаги бир сижим тупроқдан ва
майда-майда оқ тошчалардан олиб қайтдик. Ҳозир улар
китоб жавонимдан, «Бобурнома»нинг ёнгинасидан ҳақли
равишда қўй олганки, уларни олтин-у гавҳарлардан ҳам
афзал қўриб қўз қорачиқдек авайлаб-асраб келаятирман...
Бугунги кунда Оллоҳдан фақат бир нарсани, ҳа, фақат
бир нарсани — ана шу муқаддас замин тинч, оёйсотиш
бўлишини, отишмалар ва портлашлар бутунлай тўхташи-
ни, барқарорлик устун қелишини сўраганим-сўрагани!.. Чун-
ки бу гўшада буюк бобомиз — Ҳазрат Бобур ётибди!..

**Мишрафот МУХСИМОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист.**

Ўтган йили Мустақиллик байрами арафасида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг ташаббуси билан ўтказилган 31 хилдаги касб эгаларининг кўриктанлови якунланиб, унда совриндор бўлиш бахти Яқкасарой туманидаги Фарҳод кўчасида жойлашган 12-уйда яшовчиларга ҳам насиб этди. Ушбу турар жой биноси «Энг намунали кўп қаватли уй» номи олишга сазовор бўлди. Албатта, шахримиздаги юзлаб кўп қаватли уйлар ичида бундай муваффақиятга эришишнинг ўзи бўлмайди.

Ширкатнинг намунали уйи

Ушбу уйнинг тумандаги «Хайитмат бобо» уй-жой мулкдорлари ширкатида қарашли эканлигини билиб, аввало ширкат раҳбарлари фикрини билишга қизиқдик. Ширкат директори Маматнаби Айтметовни ширкат ходимлари билан келгуси режалар ҳусусида фикрлашадиган ва уларнинг ҳар бирига керакли вазифалар топшираётган пайтда учратдик. Шу боис ҳам аввало гапни шундай намунали уй жойлашган ширкат фаолиятдан бошлашни лозим топдик.

— Ширкатимиз 2000 йилнинг 1 августида ташкил топган ва тасарруфда 42 та кўп қаватли уйлар мавжуд, — дейди Маматнаби Айтметов. — Уларда эса 1334 та хонадон жойлашган. Аввало ушбу уйларнинг ҳолатини ўрганишни, яшовчиларнинг фикр-мулоҳазаларини эшитиб хулоса чиқаришни, муаммолар бўлса биргаликда, ҳамжиҳатликда бартараф этишни ўз олдимизга биринчи галдаги вазифа қилиб қўйдик. Энг асосийси, кўпчилик бизни тўғри тушунишди, сайланган уй бошқарувчилари эса қўн эрданчизига, яшовчилар ва ходимларимиз

нида Фарҳод кўчасидаги 8-уй, Мираҳмедов кўчасидаги 145- ва 147-уйларни ўз кучимиз билан капитал таъмирдан чиқардик, бошқа уйлардаги 42 та стоик(тик қувур)лар алмаштирилди, 87 та йўлак орасталанди, яъни оқлаб, бўялди, эшик ва деразалари яхши ҳолга келтирилди. Тўғри, бу юмушлар бирданига амалга ошаётгани йўқ, лекин ҳамма нарса ҳаракатга боғлиқлигини тажрибада синаб кўраямиз. Қарздорлар билан ишлашда ҳам тушунтириш ишларига энг биринчи эътиборни қаратганмиз. Секунда аста уларнинг сафи камайишига, қарздордан қутулишга муваффақ бўлаямиз. Бу йилги қиш мавсуми яхши ўтаётганини эса шикоятлар дафтаридан ҳам билсангиз бўлади. Ўтган йиллар ичида бирорта ҳам ёзма шикоят бўлгани йўқ. Энди «Энг намунали» 12-уй ҳақида тўхталадиган бўлсак, бу ерда 46 та хонадон эгаларининг аҳиллиги, ўзаро ҳамкорлиги, уй-жойга меҳрини таъкидламоқ жоиз. Уй бошқарувчиси Сергей Сайичкин ва фаол Дилшод Вагановнинг саяй-ҳаракатлари боис уй йўлаклариди, ён-атрофларида

ободонлаштириш ишларига катта эътибор қаратилди. Қисқаси намунали уйда ибратли, тарбияли оилалар яшайди. Ҳамма уйларимизда ана шундай эришишга ҳаракат қилаяпмиз.

Иш ўз-ўзидан силжийверса, янги-янги режалар ҳам туғилаверади. Шуниси қувончлики бу режаларнинг

барчаси халқ фаровонлиги, уй-жойлар орасталиги, фарзандларимиз саломатлиги йўлида амалга оширилиши кўзланаятган дилдаги мақсадлардир. Обод маҳалла йилида ширкат ходимлари мана шу кўп қаватли уйларни ҳам обод ва кўркем қилиш, яшовчиларга қулайликлар яратишни, «Ўз уйингни ўзинг асра» шioriни амалга оширишни кўзлаган ҳолда болалар учун замонавий ўйин майдончалари қуришни ҳам ният қилишган. Ахир уйларнинг озода ва саранжом ҳовлилари болажонларнинг, эртамин эгаларининг шўх-шодон қийқириқлари, беғубор қайфиятлари билан ҳамиша гўзал бўлиб тургани қандай яхши. Ширкат ходимлари ана шундай яхшиликка, намунали хизматга бел боғлаган экан, албатта ушбу ширкатга аъзо бўлган 42 та уйда яшовчилар ҳам уларга камарбаста бўлишса, шахримизда яхши ширкат ва намунали уйлар сони ортиб боравериши, шубҳасиз.

Дилноза ФИЁСОВА
СУРАТЛАРДА: ширкат директори Маматнаби Айтметов (ўртада) ходимларга навбатдаги топшириқни бермоқда; «Энг намунали уй» номи оланган 12-турар жой биноси мана шундай кўркем ва ораста. Ҳақимжон Солихов олган суратлар.

• ИСЛОҲОТЛАР — АМАЛДА

— Дарҳақиқат, бугунги кунда коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида чуқур ислохотлар амалга оширилди. Улардан энг муҳими — соҳани бошқариш тизимини такомиллаштириш бўлди. Шу мақсадларда туман коммунал бошқармалари туғатилди ва уларнинг асосида уй-жой мулкдорлари ширкати билан шартнома асосида ишлайдиган коммунал таъмирлаш, авария-тиклаш хизматлари ташкил қилинди.

Уй-жой мулкдорлари ширкатларини ташкил қилиш ва уларга кўп қаватли уй-жойларга фойдаланиш хизматларини кўрсатишни топшириш ислохотларнинг нуфузли йўналиши десак адашмаган бўламиз. Ҳозирда шахримизда фаолият юритаётган 394 та ширкат ва учта масъулияти чекланган жамиятлар томонидан 9019 уй-жойга хизмат кўрсатилмоқда. Бугунда ширкатларга офис ва омборхона учун 22,8 минг квадрат метр бинолар, 47151 минг квадрат метр ер майдони, 22467 минг сўмга тенг моддий-техник ресурслар ажратилган. Бундан ташқари, тизимга тааллуқли хизматлар томонидан улар зарур директив ва меъёрий ҳужжатлар билан таъминланган.

Иш фаолиятимизнинг кейинги муҳим йўналиши бу — 1991 йилгача қурилган кўп қаватли уй-жойларни мукаммал таъмирлаш ва иссиқлик ҳамда совуқ сув таъминоти тизимини қуришдир. 2001-2006 йиллар давомида шаҳар бўйича 3647 та кўп қаватли уй-жойларни, шу жумладан жорий 2003 йилда 792 та уй-жойларни таъмирлаш режалаштирилган. Дарвоқе, 2002 йилда режадаги 488 та ўрнига 498 уй-жой, шу жумладан 224 уй-жой аҳолининг 1374 миллион сўмлик маблағи ҳисобига ва 274 таси — бюджет ва бюджетдан ташқари (3902 миллион сўм) манбалардан фойдаланиб таъмирланди.

Ҳозирда ушбу уй хонадонларини иссиқ ва совуқ сув хисоблагичлари билан жиҳозлаш ишлари давом этмоқда. Ўтган йил якунига ўрнатилиши зарур дейилган 66,6 минг дона ўлчагичларнинг 80 фоизи деярли ўрнатилди.

Йил якунигача режадаги 100 минг дона ўрнига 43,7 минг дона совуқ сув ўлчагичлари ўрнатилди. Бундан ташқари, мукаммал таъмирлаш жараёнида кўп қаватли уйлар хонадон-

лари 23 минг донага яқин совуқ сув ўлчагичлари билан таъминланди.

Газ асбоблари бўйича ўтган вақт давомида 148 минг дона газ сифони белгилловчи асбоблар ўрнатилган.

• МУСОҲАБА

Шаҳар ҳўжалигида коммунал соҳаси бевосита ва доимий равишда хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлгани туфайли энг мураккаб ҳисобланад ва айна пайтда, яъни бозор иқтисодиёти даврида, агарда мавжуд шароит ва имкониятларни назарда тутадиган бўлсак, бу соҳани энг муаммоли ҳам дейиш мумкин.

Кейинги йилларда коммунал соҳасида бир неча йўналишда ислохотлар олиб борилди. Ва уларни нафақат соҳа мутахассислари, истеъмолчилар учун ҳам сезиларли бўлди деб айтиш мумкин. Бу борада қилинган ишлар, ютуқлар, муаммо ва камчиликлар юзасидан Тошкент шаҳар ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси бош директори Гаффор НОРМАТОВ куйидаги фикрларни билдирди:

Ислохотлар келажакни кўзламоқда

Ўлчов асбобларини ўрнатишдаги оқсоқлик асосан маблағ етишмовчилиги билан боғлиқ. Уларнинг ишлаб чиқарилишида эса деярли узиллишлар йўқ.

Кўпчилики коммунал хизматлари учун тарифлар ёки «ёшлар қизик» иши тушунарли албатта. Бу йўналишда фаол рақиб Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 3 февралдаги «Қўшма қарорларнинг ўзини-ўзи қоплашга босқичма-босқич ўтиши тўғрисида»ги қарорига асосан коммунал хизмат учун аҳоли томонидан қоплаш улушини йилга 10 фоизга ошириб бориш йўли билан олиб борилди. Натижада 2001 йил охирига иссиқлик ва иссиқ сув таъминотидан ташқари бошқа хизматлар турлари бўйича тарифлар ўзини-ўзи қоплаши таъминланди.

Тарифларнинг ўсиши, хизматлар таннархининг ортиши ўз навбатида хом ашё ва материаллар (ускуналар) қимматлашу-

ви, шунингдек базавий тармоқлар махсулотлари (электр қуввати ва газ) тарифлари ошиши билан боғлиқ эканини аҳолига изоҳлаш ўринсиз бўлса керак, чунки бу борада тушунтириш ишлари доимий ва мажмувий тарзда олиб борилади.

Фойдаланиш хизматлари учун тарифлар ширкатлар томонидан «Уй-жой мулкдорлари ширкатлари тўғрисида»ги Қонун ва «Уй-жой мулкдорлари ширкатларининг намунавий низоми» асосида 40 фоиздан 90 фоизгача оширилди.

Айтиб ўтиш жоизки, афсуски, иссиқлик бериш мавсуми бошлангача кўплаб ширкатлар томонидан қишга тайёргарлик қўрилмагани аққол кўзга ташланди. Жумладан, элеватор тугунида иссиқлик бўлишига қарамаздан, ширкат ишчиларининг нотўғри созлаш натижасида уйлар тик қувурларига иссиқлик ўтмаган. Айрим жойларда иссиқлик қувурларига ўзбошимчилик билан улаб олиш ҳолатлари ҳануз кузатишмоқда. Яъни бунинг оқибатида иссиқлик айланиши жараёни бузилган. Шунингдек иссиқ суви оқова сувларга оқизиб қўйиш ҳоллари ҳам учраб туради.

Баъзи мавзёларда уйларга кириш йўлакларига эшиклар

ўрнатилмаган, деразалар ойнасиз, томлар таъмирталаблги боис яшовчиларнинг арзлари қўлаймоқда.

«Тошиссиқликкувати» хизмати томонидан ҳам камчиликларга йўл қўйилгани аниқланган. Хусусан, Сергели туманидаги магистрал қувурларда профилактик ишлар бажарилмаган. «Тошиссиқликмаркази»нинг 8-сонли қозонхонаси тўлиқ созланмагани оқибатида ҳарорат пасайиши пайтда аранг керакли даражага қикди. Бошқа тармоқларда ҳам хато ва камчиликлар йўқ эмас. Жумладан, хонадонларга газ, сув сарфини ўлчаш асбобларини ўрнатиш ишлари суст олиб борилмоқда. Иссиқлик, сув ва оқова сув бўйича эскирган қувурларни алмаштириш, насос ва иссиқлик манбаиди асбобларни таъмирлаш жараёни секин кетмоқда. Қолаверса, уй-жой мулкдорлари ширкатлари бўйича кадрлар масаласи ўрнида деб бўлмайди.

Хуллас, қилинадиган ишлар кўп. Бундан ташқари янги белгиланган режаларни ҳам бажариш лозим. Жумладан, жорий йилда уй-жой фондида 16,2 миллиард сўмлик мукаммал таъмирлаш ишлари олиб борилади. 187 минг дона газ ўлчов асбобларини ўрнатиш мўлжалланмоқда. 591 миллион сўмлик ичимлик ва оқова сувлари, 500 миллион сўмга тенг газ тармоқлари ишга туширилади. Таъмирлаш борасида кўп қаватли уйларда 216 та лифтни мукаммал таъмирлаш зарур. Бу эса 2,2 миллиард сўм маблағ дегани. Қўшимча қилиб шуни айтмоқчиманки, жорий йилнинг иккинчи ярмидан Европа Тараққиёт ва тикланиш банки томонидан ажратилган 40 миллион АҚШ доллари ва Ўзбекистон томонининг 10 миллион АҚШ доллари тенг кредит ҳисобига шаҳар иссиқлик таъминоти тизимини қайта қуриш ишларини бошлаш режалаштирилган.

Сирасини айтганда, коммунал соҳасида олиб борилаётган ислохотлар нафақат бутунни, балки келажакни кўзлаб қилинмоқда.

Ильмира ЗАЙНУТДИНОВА
ва Шарифа ИЛЁСОВА
ёзиб олдилар.

• ЎҚИБ, КҮЮНАСИЗ

Муаммомизни ким ечаркин?

Ушбу мактубни Чилонзор туманидаги «Алгоритм Г-35» мавзесида жойлашган 12-уйда яшовчилар номидан ёзаямиз. Мана 2,5 ойдан ошдики, 9 қаватли уйимизда лифт ишламайди. Бу ҳақда «Тошкентлифтсервис» ташкилотининг туман бошқармасига мурожаат қилганимизда, улар лифтни таъмирлаб тузатиш учун эҳтиёт қисмлар борлигини айтишди. Лекин таъмирлаш ишлари қачонки 12-уйга хизмат кўрсатувчи «Бўстон» уй-жой мулкдорлари лифт хизмати учун тўловни ўз вақтида бажарганда амалга оширилишини таъкидлашди. Лекин «Бўстон» уй-жой мулкдорлари ширкати ўз навбатида ҳисоб рақамида пул йўқлигини рўқча қилиб тўловни бажара олмаслигини айтишяпти.

Энг ажабланарлиси эса яшовчиларнинг икки ўртада сарсон бўлаётганидир. Айниқса, юқори қаватда яшовчи II гуруҳ ногиронлари, қариялар, ёш болали оилалар ушбу ҳолатдан азият чекишмоқда. Аризаларимиз эса безъетибор қолмоқда. Энди биз кимга мурожаат қилайлик? Ушбу муаммомизни ким ечадую лифтимиз қачон тузалади?

12-уйда яшовчилар номидан
Ж. Ювакаева, Н. Колбякова ва бошқалар.

Ёмғир ёғар «чак-чак»...

Ёмғир ёки қор ёғса юрагим така-пука бўлади. Чунки бир неча йилдирки ёғингарчилик бўлса, уйимиз тоmidан чакка ўтади. Бу ҳолни бартараф этишни сўраб ўзимиз аъзо бўлган уй-жой мулкдорлари ширкатида бир неча бор ари қилдик. Улар «хўп» деб буюртма қабул қилишди, лекин бажаришга келганда галга солишди. Яна ёмғир чакқиллаб, қор гулillas ёғаверида, тоmidан чакка ўтаверди. Биз эса идиш қўйиб чарчамаймиз. Ушбу ҳол қачонгача давом этаркин билмайми. Ширкатдагиларга инсоф тилаб умид билан кутаямиз, эшик «тиқ» этса том ёғувчилар бўлса керак деб ўйлаймиз.

Ф. УМАРОВА,

Шайхонтоҳур тумани, 1-Ибн-Сино мавзеси, 18-уй.

Қачон чек қўйилади?

Биз Ҳамза тумани «Ғалабанинг 40 йиллиги» мавзесидаги 42-уйда истиқомат қиламиз. Режага кўра яшаётган уйимиз 2000 йилда тўла таъмирланиши керак эди. Лекин бугунги кунгача ушбу масала юзасидан ҳали ҳеч ким ўйлаб кўргани йўқ. Бундан ташқари ўзимиз аъзо бўлган «Комус» уй-жой мулкдорлари ширкати билан тузилган шартномага асосан том, ертура ва йўлаклар таъмири хонадон эгалари томонидан тўланаётган фойдаланиш харажатлари маблағи ҳисобидан бажарилиши лозим эди. Лекин ҳозиргача бу ишларнинг бирортаси бажарилмаган, ҳатто ширкат раҳбарлари 4-5-қаватларга сув чиқмаслиги сабабини аниқлаш, томлар таъмири учун ишлатиладиган битум ва рубероид учун ҳам ўзимиздан пул талаб қилишяпти. Буни қарангки, ширкат ташкил этилганига эндигина 1,5 йил бўлган, лекин унинг раислари 4 марта ўзгарди, аммо ишда силжиш, хизмат кўрсатишда ўзгариш бўлаётгани йўқ.

Бир неча йилдирки, уйимиз тоmidан чакка ўтаётгани боис, 5-қаватдаги хонадон эгаларининг ёғингарчилик мавсумида ҳаловатлари йўқолади. Чунки носоз электр симларига таъсир қилиб деворлардан ток уриши ҳеч гап эмас. Билмадик, қачон ширкат ходимлари «уйғонар»кин ва ушбу нохуш ҳолатларга чек қўйларкин?!

42-уйда яшовчилар.

(Ўз муҳбиримиз)

УЙ-ЖОЙ-КОММУНАЛ ХИЗМАТИ: ИСТИҚБОЛ ВА МУАММОЛАР

• КЎНГИЛДАГИ ГАПЛАР

Фақат фойда қиласиз

◆ **Наргиза АЗИМОВА, Шайхонтоҳур тумани,**

«Кўкча» даҳаси, «Янги шаҳар» маҳалласи:
— Халқимизда «Тежамкорлик — қони фойда» деб бежизга айтилмаган. Албатта, ҳамма нарсда тadbиркорлик ва тежамкорлик ўзимизга фойда келтиради. Айниқса, кейинги йилларда юртимизда энг қимматбаҳо бойлигимиз саналган сув, газ, электр энергияси исрофгарчилигининг олдини олишга, улардан оқилона, тежаб-тергаб фойдаланишга муҳим эътибор қаратилган. Бу борада хонадонларимизга ўрнатилмаётган сув ва газ ҳисоблаш ускуналарининг ўрни бекиёсдир. Бизнинг хонадонимизга ҳам ўтган йил ёзларида ана шундай ҳисоблагичлар ўрнатилган эди. Ҳозир газга, совуқ сувга ўрнатилган ҳисоблаш ускуналари кўрсатган миқдорда ҳақ тўлаяпмиз. Бу бизга аввалги йилларда тўлаганимиздан анча арзонга тушмоқда. Чунки сарфига яраша ҳақ тўлаяпмиз. Ана шу сарфини қўпайтириб юбормаслик учун ҳеч қачон газни ҳам, сувини ҳам беҳудуга исроф қилаётганимиз йўқ. Фарзандларимиз ҳам, кўни-қўшинларимиз ҳам исрофгарчиликка йўл қўймайликка ўрганилдилар. Лекин ҳамма нарсанинг ҳисоби бор. Меъёридан ортиб кетса, оила бюджетига таъсир этади. Шу боисдан ҳам шахримиздаги барча хонадонларга ана шундай ҳисоблагичларнинг ўрнатилиши, бойликларнинг тежалиши нафақат ўзимиз учун, балки келгуси авлодлар учун ҳам фойдалидир.

Тўғри тушунишмайди

◆ **Вали СУВОНҚУЛОВ, «Газарак» фирмаси раҳбари:**

— Икки йилдан буён хизмат таквозиси билан пойтахтимиз туманларидаги хонадонларга сув ўлчаш ускуналари ўрнатилмади. Фирмаимизда фаолият кўрсатаётган ишчи-хизматчилар ушбу юмушни сифатли ва хонадон эгалари кўнглидагидек адо этишга ҳаракат қилишмоқда. Республика Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 1 июндаги «Турар жой фондларини сув ва газ ҳисоблагичлари билан жиҳозлаш ва уларни Ўзбекистон Республикасида ишлаб чиқаришни ташкил қилиш тўғрисида»ги қарорини бажаришга ўз ҳиссамизни қўшиб ўтган йилда пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур ва Чилонзор тумани маҳаллаларидаги хонадонларга 5000 тадан ортиқ сув ҳисоблагичлари ўрнатиб, бундан бундада Қодир Толипов, Қамол Бердиев, Бахтиёр Мелибобоев, Бахтиёр Норов сингари уста ва пайвандчиларимиз сидқидилдан меҳнат қилишди. Албатта, ҳозирда биз меҳнат қилган хонадон эгалари иши-

миздан мамнун бўлиб, тежамкорликка эътибор қаратганини, шубҳасиз. Шу боис ҳам биз исрофгарчилигининг олдини олишга ҳисса қўшганимиздан бениҳоя хурсандмиз.

Шу ўринда яна бир нарсани айтиб ўтишим лозим. Баъзи хонадон соҳиблари нотўғри тушунишиб, ана шундай асбобларни ўрнатишга қаршилиқ қилишади. Шунинг учун ҳам маҳалла фаоллари бу борада уларга тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришлари, ўлчагичларнинг аҳамиятини тўғри тушунтиришлари керак. Ахир бежизга «Ҳисобли дўст айрилмас» дейилмаган-ку.

Тозалик нима етсин

◆ **Гулбаҳор АБДУЛЛАЕВА, фаррош:**

— 15 йилдан буён фаррошлик қилиб, кўп қаватли уйлар ҳовлиси ва ён-атрофларини тозалайман. Ўзимнинг бу ҳунаримдан асло уялмайман, чунки шахримиз тозаллигига, орасталигига ҳисса қўшаяпман, одамларнинг қайфиятини кўтараяпман. Негатки, тоза, озода жойда яшаганга, покизаликка эътибор қаратганга нима етсин!

Лекин ҳамиша бир нарсаси ҳам ҳайрон қоламан, ҳам ачиниб кетаман. Кўп қаватли уйларнинг битта йўлигида 10-15 талаб хонадон эгалари яшашади, кунига хонадонга нечта киши кириб-чиқади. Лекин кўпинча йўлаклардаги беш-ўнта зиналарни тозалаб қўйишга уларнинг вақтлари бўлмайди. Бунга асосий сабаб нима деб ўйлаб қоламан. Менимча, бунинг асосий сабаби, лоқайдик, сансалорлик бўлса керак. Шундай хонадон эгалари ҳам борки, хонадонларининг ичига қарасанг европача услубда таъмирланган, лекин оstonаси тозаланмаган. Баъзи аёллар кўчада соатлаб гап «сотиб» туришади, йўлагига эса ойлаб, ҳатто йиллаб тозаланмайди. Шундай хонадон эгалари ҳам борки, ёш боласига қандай тўла идишини бериб, ойнадан қараб туради. Боли эса уни йўлакка, тозаланган ҳовлига тўкиб-сочиб дуч келган жойга ташлаб ҳам келаверади.

Шу ўринда менинг кўп қаватли уйда яшовчи аёлларга айтадиган гапим бор. Улар хафа бўлишмасин, лекин бетга айтганинг захри йўқ дейишади. Хар кун бўлмасада, ҳафтада бир бор йўлак тозаллигига вақт ажратилса, ўзингизга ҳам кўнглили бўларди, бунинг устига хонадонда бўлиб етаётган қизлар ҳам шунга ўрганилар. Обод маҳалла йилида маҳалла фаоллари, хотин-қизлар кўмитаси кўп қаватли турар жой биноларидаги орасталик ва покизаликка эътибор қаратишса, тушунтириш ишлари олиб боришга фойдалан ҳоли бўлмасди. Ҳовли сўпурмаганга яраша, 4 та зинани тозалаб қўйилди. Ахир шу йўлакларни ўзимиз, фарзандларимиз босиб кириб чиқамиз-ку.

Шарқ дурдоналари

Оз-оз ўрганиб
домо бўлар...

● Инсонга хос барча фазилатларнинг энг муҳими ва энг олижаноби — ақл.

● Куч — ақлда. Ақлсиз бош бамисоли шамсиз чирок.

● Дилозордан худо безор.

● Доно одам ўзганинг телба хошига бўйин эгмайди, аксинча ётиқлик билан унга тўғри йўл кўрсатади.

● Ақлли бўлишнинг ўзи кифоя эмас, ақлли ишлата билиш керак.

● Фаридиддин Аттор айтди:

— Тўрт нарсани тўрт нарсадан, яъни дилни ҳасаддан, тилни ёлгон ва гийбатдан, қилган ишингни мунофиқликдан ва қоринингни ҳаром-ҳариддан пок тут, шундагина чин одам ҳисобланасан. Эй ўғил, ҳеч вақт дилозор бўлма, дилозорлик бир кун фалокат келтиради, мутаккабир бўлишдан ўзингни сақла. Такаббурлик — жоҳиллар одати, ақлли одамлар мутаккабир бўлмайди.

● Шайх Саъдий айтди:

— Бир подшоҳ асир бўлиб тушган бир одамни ўлимга ҳукм қилди. Ҳар ким жонидан умид узса, озгига нима келса, шуни айтгаваради дегандек, у бечора ҳам подшоҳни ўз тилида ҳақорат қилишга киришди. Подшоҳ унинг сўзларига тушунмай вазирлардан:

— Бу одам нималарни сўзлаётми? — деб сўради.

Бир раҳмдид вазир подшоҳга таъзим бажо келтириб:

— Бу бечора «Жаннат — ўз газибни ютувчи одамларнинг гуноҳини кечирувчи ўрни» деб сиздан марҳамат истайди, — деди.

Подшоҳ асирга раҳм қилиб, уни ўлимдан озод этди. Раҳмдид, шафқатли ва марҳаматли вазирга зид бўлган бошқа бир вазир подшоҳга:

— У вазирингиз ёлгон сўзлади.

Биз вазирларга подшоҳ ҳузурида ёлгон аралаштирмасдан тўғри сўзлаш лозим. Бу асир сизни ҳақорат қилиб, номақбул сўзлар сўзлади, шунинг учун унга жазо тортиш керак, — деган эди, подшоҳ у бадкор вазирдан юз ўтириб айтди:

— Сенинг тўғри сўзингдан у раҳмдид, тадбирли вазирнинг ёлғони менга мақбулдир. Унинг ёлғони бир ҳайрли маслаҳат учун эди. Шу билан у соф, покдил вазирим мени бир бегунохни ўлдирмадан ва у бечорани эса сабабсиз ўлимдан қутқазди. Сенинг ролинг эса яхшилик келтирмайди, фитна-фасодни келтириб чикаради. Донишмандлар, «Маслаҳат юзасидан айтилган ёлгон — фитна-фасод келтирувчи ростдан яхшироқдир» деганлар.

Бадкор вазир шарманда бўлди ва подшоҳнинг назаридан қолди.

Байт:

Ковласанг кимга ситам
бирла чуқур,
Оқибат бўлғай сенинг
ўзингга гўр.

● Дунёда ҳалол одамдан буюкроқ зот йўқ.

● Ҳалоллик ҳар қандай мартабани бегайди.

● Бир умр боқий бўлишни истасанг — ҳалол одам бўл.

● Ҳалол одамни таъкиб этиш мумкин, аммо уни бадном қилиб бўлмайди.

● Ҳар кимки сўзи ёлгон, ёлғони зохир бўлган уёлгон. Ёлғони чиндек айтувчи суҳанвар — қумушнинг олтин била рўқас қилгувчи заргар.

● Кимки ўз қилмишидан уялмаса, у икки қарра айбдордир.

• ШУКРОНАЛИК БАЙРАМИ

Ҳайитингиз
муборак бўлсин

ЭРТАГА эзгулик, меҳр-муруват ва оқибат рамзи ҳисобланмиш Ийд ал Адҳа — Қурбон ҳайити байрами кенг нишонланади. Қутлуг айём арафасида биз Тошкент шаҳар бош имом хатиби Анвар Қори Турсунов билан учрашиб, ушбу кунда бажариладиган амаллар, Қурбон ҳайитининг савоб ва баракотлари ҳусусидаги сўзларини қоғозга туширдик.

— Бисмиллаҳир раҳмонир роҳийм. Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи ва баракотуҳ. Муҳтарам, азиз ватандошлар! Ҳаммаларингизни муборак Қурбон ҳайити билан табриклаймиз. Аллоҳ Таоло ҳаммамизга Қурбон ҳайитининг баракот, меҳру-муруват, эзгулик байрами бўлишини насиб айлсин. Алҳамдулиллоҳ, Мустақиллигимиз шарофати билан иккала ҳайит байрами Юртбошимиз Фармонларига кўра даим олиш кунини деб белгилаб қўйилди. Мана шундай неъмат туфайли биз бемалол ибодатларимизни адо этиб, ота-оналаримизни, қариндошларимизни зиёрат қилиш имкониятига эга бўлдик. Шундай кенг шароитлардан фойдаланиб, ҳайит кунларини байрам сифатида шоду-хуррамлик билан ўтказиш-лигимиз динимиз таълимотидир. Бу йил Президентимизнинг ташаббуслари билан юртимизда Обод маҳалла йили деб эълон қилинди. Демак, шу кунларда маҳаллаларимизда ободлик, меҳр-муруват кўрсатиш савоб амаллардан бўлиб қолди. Қурбон ҳайитининг фазилатлари ҳақида тўхталадиган бўлсак, аввало ўзига тўқ, моли нисобга етган мўмин-мусулмонларнинг қурбонлик қилишлари вожибдур. Шу қурбонликларини ота-оналари, қариндош-уруғлари, кам таъминланган кишиларга марҳамат қилишлари, меҳр-муруват кўрсатишлари катта савобдур. Демак, ўзига тўқ, тадбиркор бўлган мўмин-мусулмонлар кам таъминланган ёки боқувчиси бўлмаган кишиларга меҳр-муруват кўрсатишлари мана шу кунда улуг савоблардан ҳисобланади. Халқимиз орасида бир нотўғри тасаввур бор, бу ҳам бўлса ҳайит, яъни байрам кунларини фотиҳахонликка айлантириб, кераксиз сарф-ҳаражатлар қилиб ўтган марҳумларнинг хонадонларидан ҳар хил бидъат ишларини амалга оширишдир. Бундай нолойиқ ишларнинг ўрнига савоб топаман деган кишилар ота-оналарини кўриб, уларнинг дуоларини олсалар, узоқ вақт қўришмаган қариндошларини зиёрат қилсалар, оилаларида байрам қайфиятини ҳосил қилишга ҳаракат этсалар, ана шу энг катта савоб амалларидан ҳисобланади.

Аллоҳ Субҳонаху Таоло шундай улуг кунларда Ватанимизнинг моддий ва маънавий жиҳатдан тараққиётини зиёда айлсин.

Ҳаётимиз тинч, баракотли бўлиб, фарзандларимиз содатли, салоҳиятли бўлишлари насиб айлсин. Барчамизга Қурбон ҳайити муборак бўлсин.

Дилмурод ИСМОИЛОВ эзиб олди.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Шайхонтоҳур туманидаги «Исломобод» маҳалласи гузариди шаҳримизда Қурбон ҳайитини байрамона тарзда ўтказиш ва шу кунни амалга оширилиши лозим бўлган ишлар юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди. Тадбирда туманлар ҳокимликлари вакиллари, мутасадди идоралар раҳбарлари ва шаҳардаги барча масжидларнинг имом хатиблари иштирок этди. Уни шаҳар ҳокимининг ўринбосари Анвар Аҳмедов олиб борди.

Йиғилишда Ҳайит намози ўқиладиган масжидларнинг санитар ҳолати ва уларнинг атрофини ободонлаштириш, байрам муносабати билан жойларда ўтказиладиган келин салом, фотиҳагарчилик каби маросимларда ортиқча сарф-ҳаражат ва исрофгарчиликларга йўл қўймаслик, ушбу тадбирлар ва эҳсон маросимларини ихчамроқ ўтказиш борасида аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб бориш ҳусусида сўз борди.

Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари — ёлғиз қариялар ва кам таъминланган оилалар ҳолидан хабар олиш, уларга маҳаллалар ва ҳомийлар кўмагида моддий ҳамда маънавий ёрдам кўрсатиш ишларини амалга ошириш лозимлиги таъкидланди.

(Ўз мухбиримиз)

Миллий қадриятларимиз

«Ҳайит сўзи арабча, ийд — байрам маъносини билдириб, ислом анъанасида расман иккита: Қурбон ва Рамазон ҳайитлари мавжуд. Қурбон ҳайити ҳаж маросими ва қурбонлик қилиш билан, рўза ҳайити эса рамазон ойи нихоъсида озиз очилиш билан боғлиқ мазмунга эга. Шунинг учун қурбон ҳайити ҳижрий зу-л-ҳижжа ойининг 10-13 кунларида, рўза ҳайити эса шаввал ойининг 1-3 кунларида байрам қилинади. Ҳайитда жомеъ масжидларида эрталаб ҳайит намозини ўқиш, ўтганларни ёд олиб дуо, фотиҳа қилиш, рўза ҳайити кунини фитр-садақа бериш, қурбон ҳайитида эса қурбонлик қилиш ва шу қабилар ислом дини, миллий урф-одатлар билан боғлиқ равишда юзага келган. Ҳайитдаги бу маросимларга халқларнинг маҳаллий одатлари: арафа кунини ош улашиш, янги кийим кийиш, «ҳайитлик» бериш, сайил қилиш, беморлар ва қарияларнинг кўнгилни сўраш, яқин одамларни кўриш қўшилиб исломга эътиқод қиладиган халқларнинг дам оладиган байрамларига айланиб қолган.

Ҳаж қилувчилар исломда муқаддас шаҳар бўлган Маккага бориб, у ердаги жойларни зиёрат қилиб, Ҳаж амалларини тўлиқ бажариш, Иброҳим алайҳиссалом қурган Байтуллоҳни таъвоф этишлари ҳамда қурбонликка жонлиқ сўйиб эҳромдан чиқиб, сочларини олдириб, поклини тоза либосларни кийгач, ушбу амал бажарилган ҳисобланади.

— Ҳаж амалини бажариш ҳамма ислом кишилари учун фарзми? — деган саволга Бурхониддин Марғиёнийнинг «Хидоя» китобларида жуда аниқ жавоб берилган: «Ҳаж ҳаждан ҳайити келгунга қадар турар жойи ва зарур анжомлари-

дан, шунингдек, аҳли аёлнинг нафақасидан ортиқча озиқ-овқат ва уловга қодир, озод, балоғатга етган, ақлли, соғлом бўлган ҳамда ҳажга борадиган йўли хавфсиз бўлган мусулмон кишиларга фарздир».

Қурбонлик қилишнинг ҳам маълум тартиб-қоида талаблари, шартлари бор. Бу ҳақда «Қуръони карим»да шундай баён этилган: «Улар ўзлари учун бўлган (диний ва дунёвий) манфатларига шохид бўлиши учун ва маълум кунларда (яъни қурбон ҳайити кунларида Оллоҳ) уларга ризқ қилиб берган қорва ҳайвонларни (қурбонлик учун сўйиш) устида Оллоҳ номини зикр қилиш учун (келурлар). Бас ундан ўзларингиз ҳам еяверинглар, бечора камбағалларга ҳам едиринглар...»

Булардан кўриниб турибдики, ислом динида қурбонлик қилиш қурби етадиганлар имкон топган вақтда бажариши, аниқ вақтда ижро қилиш мажбурий эмаслиги, муқаддас динимиздаги баъри кенгликдан далолат беради.

Миллий истиқлол ва ижтимоий-иқтисодий, маънавий тараққиёт йўлидан бораётган Ўзбекистон ҳалқиди миллий онгининг ўсиб бораётгани туфайли ўз ўнмишга қизиқиш тобора кучайиб бораётгани табиийдир.

Миллий истиқлол мафкурасини халқимиз қалби ва онига синдиришда муқаддас динимизнинг маънавий ва маданиятнинг йўна-тириларида бири экани, барча замонларда миллий ғоя ва мафкура диний қарашлар билан уйғунлашганда инсоният тамаддуни юксак ривож топиши таъкидлаб ўтилгани бежиз эмас.

Ақром АҚМАЛОВ,
Республика «Маънавият ва маърифат» маркази бўлим мудири,
педагогика фанлари номзоди.

зод номиди республика давлат мукофоти соҳиби академик Анвар Илҳомов ҳаёти ва ижоди орқали нақшошлик санъатининг ривожини ҳақида сўз юритилди.

Тадкимот маросимида академик, Ўзбекистон халқ рассоми, Ўзбекистон давлат мукофотлари совриндори Алишер Мирзаев сўзга чиқиб, фильмининг халқ амалий санъати соҳасидаги бебаҳо асар бўлганлигини таъкидлади.

Шунингдек, халқ амалий санъати билимдон, машҳур уста Шохалил Шоевнинг фильм режиссёри Эргаш Нормуродов ва оператор Баҳодир Назруллаевларнинг ижодига алоҳида тўхталиб бекатор ҳужжатли тасма яратилганлиги билан муборакбод этди. Фильм йиғилганлар томонидан қизиқиш билан томоша қилинди ва унинг ижодкорларига янгидан янги ижодий парвозлар тиланди.

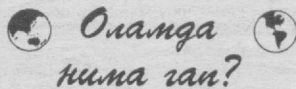
(Ўз мухбиримиз)

• ТАҚДИМОТ

Миллий Матбуот марказида «Ўзбектеелефильм» студиясида суратга олинган «Нақшлар жилоси» номли манзара-ли ва «Нақшо» номли ҳужжатли фильмларнинг тақдирот маросими бўлиб ўтди.

Нақшлар сеҳри

Ёзувчи Ғайрат Раҳматуллаев сценарийси асосида тасвирга туширилган фильмда халқ амалий санъатининг нодир дурдоналаридан бўлган нақшошлик ҳақида ҳикоя қилинади. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Камолитдин Бех-

Жаҳон ва оммавий ахборот воситалари хабарларидан

◆ Фалокатга учраган «Колумбия» фазо кемасининг қолдиқларини қидириш давом этмоқда. NASA вакилининг билдиришича, ёнилғи бакидан ажралиб чиққан бўлакнинг чап қанотга бориб урилганлиги фожеага сабаб бўла олмайди ва айти пайтда махсус комиссия ҳалокатга қадар бўлган 32 сониялик вақтни диққат билан ўрганишга ҳаракат қилмоқда.

◆ Радиоактив нурланиш бевучи воситалар дунё микёсида кенг тарқалмоқда. Бундан таъшиланган Америкадаги фирмалардан бири мобил телефонининг инсон саломатлигига таъсир этувчи зарарини йўқотишга қарор қилди. Бунинг учун улар жинси шимнинг чўнтагига радиоактив нурланишни қайтарадиган астарлик ўрнатиш кераклиги ҳақидаги таклифни билдиришди.

◆ Афғонистоннинг Жанубидаги Қандаҳор қўшнида ҳукумат кўшинлари ва «Толибон»га қарашли жангарилар ўртасида бўлиб ўтган қуроли тўқнашувларда 3 нафар аскар ва 5 нафар жангари ҳалок бўлди. Афғонистон армияси қўмондонлиги вакилининг айтишича, жанглари Қандаҳорнинг шимолидаги уч қишлоқда сешанба кўни бошланган.

◆ Юраги касалланган беморлар яқин кўнларда ҳар сафарги кардиолог ҳузурига муттасил боришлардан қўтилиб бўлишиди. Америкалик олимлар юрак фаолиятини асосий кўрсаткичларини ма-софадан туриб қайд этиб, уни телефон орқали жўнатишнинг янги усулини тавсия этишди. Бунинг учун мижознинг кўкрагига гугурт қутисидек кичикликдаги қўрилма ўрнатилди.

◆ Керчь бўғозиди Россияга қарашли кема капитани чегарачиларни кемада террорчилар бор деб ёрдамга қақирди. Аниқланишча, капитан уч ой қуруқликка тушмагани сабабли руҳий толиққан экан.

◆ Англиянинг Лестер шаҳрида биринчи рақамли террорчи Усама бин Лодинга хайрихоҳлик қилишда айбланаётган икки жазоирлик устидан суд бошланди. Прокурорнинг айтишича, айбланувчилар террорчиликни амалга ошириш мумкин бўлган жойларга кўнгилдиларни юбориш билан шугулланган.

◆ Охирги ўн йилда биринчи марта Италиянинг пойтахтига қор ёғди. У тезда эриб кетган бўлсада бироқ автомобиль йўлларида тузуққина мушкулликларни келтириб чиқарди. Об-ҳавони кузатиш маркази берган маълумотларга кўра, Скандинавиядан Апеннинга совуқ ҳавонинг келиши Рим ва унинг атрофларида киши изгиринини бошлаб берган.

ТАНЛОВЛАР

Мамлакатимизда ёшларнинг ҳар томонлама зукко, билимли ва ўткир зеҳнли бўлиб вояга етишлари учун турли хил мавзуларда ўтказиб келинаётган кўрик-танловларнинг аҳамияти низоҳатда катта бўлмоқда.

Келажакимиз ва экология

Ўзбек Миллий академик драма театрида «Келажакимиз ва экология» мавзусидаги Тошкент шаҳар мактаблари ўртасида экологик кўрик-танловнинг якуний босқичи бўлиб ўтди. Халқаро «Экосан» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими ва шаҳар Халқ таълими бош божқармаси томонидан ташкил этилган ушбу танлов 1996 йилдан бошлаб Тошкент шаҳар мактаблари ўқувчиларини кенг жалб этган ҳолда ўтказиб келинмоқда.

Кўрик-танловга ташриф буюрганлар ўқувчиларнинг экология мавзусига бағишланган ижодий ва илмий ишлари кўргазмалари билан танишиш имконига эга бўлдилар. Ўқувчилар томонидан ишлаб чиқилган экологик мини-лойиҳалар ва уларда кўрсатилган экологик муаммоларни бартараф этиш йўллари тadbирда иштирок этган эколог-олим ва мутахас-

сисларни бефарқ қолдирмади. Танлов иштирокчилари йигилганларни ўз туманлари, таълим олаётган мактаблари билан таништирдилар, экологик ва тиббий билимлар асосидаги саҳнавий кўринишларда экологик муаммоларнинг қўпол равишда бўлишини маҳорат билан намойиш этдилар.

— Кўрик-танловни ўтказишдан асосий мақсад, — дейди «Экосан» халқаро жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими раиси Шоира Иброҳимова, — ўсмир ёшлар ўртасида экологик таълим тарбияни такомиллаштириш, уларни табиат қонунларини чуқур мушоҳада эта оладиган, экологик онги ва маданияти оқсак савияли инсон сифатида камол топтириш ҳамда уларнинг табиатни муҳофаза қилиш борасидаги қонунларни чуқур ўрганиш ҳаётга татбиқ этишлариغا эришишдир. Шу-

нингдек, ёшларда она табиатга бўлган меҳр-муҳаббатни кучайтириш ва уларга табиий бойликлардан оқилона фойдаланишни ўргатиш.

Мамлакатимизнинг етук эколог-олим ва мутахассисларидан ташкил топган ҳакамлар ҳайъати жамоаларнинг экологик билим асосларини ҳар томонлама одилона баҳолаб, танлов голибларини аниқлади. Унга кўра Ҳамза туманидаги 230-мактабга биринчи ўрин, Шайхонтоҳур туманидаги 192-мактабга иккинчи ўрин, Чилонзор туманидаги 101-мактабга эса учинчи ўрин насиб этди. Шунингдек, энг яхши кўрсаткичлари учун бошқа мактаблар муносиб ўринларга сазовор бўлдилар. Танлов голибларига «Экосан» жамғармасининг дипломлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Дилором ИКРОМОВА

Бўш пайтларимизда ҳаммаша турли спорт тўғарақларида қатнашиб, соғлигимизни мустаҳкамлаб борамиз.

Сергей Любич олган сурат.

ТЕННИС

Маълумки, юртимиз теннисчиларининг маҳорати йилдан-йилга чархланиб, халқаро майдондаги ғалабаларнинг салмоғи ортмоқда. Айниқса, эркалар ўртасида норасмий жаҳон чемпионати ҳисобланмиш Дэвис Кубоги мусобақаларида кўпинча юртимиз теннисчиларига омад кулиб боқади.

Дэвис Кубогидаги ажойиб ғалаба

Ўтган уч кун давомида Юнусобод теннис кортларида Осиё ва Океания минтақаси гуруҳида иштирок этаётган Ўзбекистон ва Индонезия терма жамоалари ўртасида Дэвис Кубоги доирасидаги беллашувлар бўлиб ўтди.

Биринчи бўлиб кортга ҳозирги кунда Ўзбекистоннинг иккинчи ракетаси Олег Огородов ва ракибларнинг энг яхши теннисчиси Хан-дойялар тушишди. Дастлабки ўйинда энг тажрибали спортчимизнинг қўли баланд келди. Вадим Куценкога эса омад кулиб боқмаганлиги сабабли умумий ҳисобда дуранг натижа юзага келди.

Шанба кўни мусобақанинг тантанали очилиши ва жуфтликлар ўртасидаги баҳс бўлиб ўтди. Ҳамюртларимиз Огородов ва Куценко учрашувни яхши бошлашган бўлса-да, охир-оқибатда яна ракибларнинг қўллари баланд келди. Шундай қилиб, яшанба кўни учрашувлар олдидан жуда қалтис вазият юзага келиб, теннисчиларимизга ҳар иккала беллашувда фақат ғалаба қозониш лозим эди.

Ҳамюртларимиз ушбу вазифани жуда яхши уудлашди. Дастлаб Куценко чиройли ғалабаси билан умумий ҳисобни тенглаштирган бўлса, охирги баҳсда Огородов бор куч-маҳоратию тажрибасини ишга солган ҳолда ракибини енгди.

3:2 ҳисобида ажойиб ғалабага эришган теннис усталаримиз энди Жанубий Корея ва Таиланд учрашувининг голибига қарши кортга тушадилар.

(Ўз мухбиримиз)

ПАРОДИЯЛАР

Ёдингдами боғнинг ичига
Гул баҳона қилиб кирганинг?
Бошинг қўйиб қўқсим устига
Ширин-шакар сўзлар айтганинг?
Камола ҚУЛБЕКОВА

«ЁДИНГДАМИ?»

Ёдингдами, ху, гўзапоя,
Панасида ваъда берганинг?
Жемперингни ташлаб елкамага,
Совқотмагин, жоним деганинг.
Уч ой бўлди тўй ўтганига,
Ишинг битди. Энди кўнглинг тўк.
Ҳозир аёз у ёқда турсин,
Ўлиб кетганим-ла ишинг йўк.

Тун ўткинчи, наҳор ҳам,
Гард тургунмас, оҳор ҳам.
Гул абадмас, баҳор ҳам,
Билсангиз ҳам айтайин.

Гулбаҳор.

«КЕЛСАНГИЗ»

Кун ўткинчи, сахар ҳам,
Мўким эмас, захар ҳам.
Абад нарсаси жуда ҳам,
Билсангиз ҳам айтайин.

Шеър ёзиш — чун дурустрок,
Сўз топмасам қайтайин.
Шу учун бу гапларни
Билсангиз ҳам айтайин.

Тун чиройли кўринар кўкда тўлин ой бўлса,
Тоғ чиройли кўринар суви оққан сой бўлса,
Баҳор гўзал кўринар, қўй-қўзилар маърашиб,
Бир ёнда кишнаган от, йилқилар ва той бўлса.

Тўра ЖУМАН

«БҲАСА»

Момой гўзал кўринар ёнида бобой бўлса,
Дастурхонда ширгуруч ҳамда иссиқ чой бўлса,
Қанийди бу гапларни шеър қилаверсанг ёзиб,
Фақат уни босишга газетада жой бўлса.

Булутлар қуюқлашса чакмоқ бўлиши-аник,
Тарбиясиз болалар аҳмоқ бўлиши аниқ.
Чуқур горларда илон, вайронада бойўғли,
Тоғларда ўрмон, жилға, сўқмоқ бўлиши аниқ.

Тўра ЖУМАН

«АНИҚ БҲЛИШИ»

Баъзи чуқур кўлларда лаққа бўлиши аниқ,
Ҳовузу ботқоқларда бақа бўлиши аниқ.
Отасию онаси наркоман оилада
Фарзанд безори, танбал, «наққа» бўлиши аниқ.
Ўткир САИДОВ

Спорт

Фармон ва ижро

Истиклол шарофати туфайли мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни оммавийлаштиришга катта эътибор қаратилаётганлиги кишини қувонтиради. Маълумки, Юртбошимиз Фармонига кўра Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси иш бошлаганига кўп вақт бўлгани йўқ. Аммо, болажонлар камолоти ва иштироки йўлида қилинган бу хайрли ишни муваффақият билан амалга ошириш жуда муҳим. Шу боис ҳам мамлакатимизнинг ҳар бир вилоятларида, туманларида ушбу жамғарманинг бўлимлари ташкил этилиб, қилиниши зарур вазифалар белгиланмоқда. Кунги кеча Термиз шаҳрида Сурхондарё вилоят спорт мутасаддилари иштирокида уюштирилган тадбир юқоридаги масалага бағишланиб унда ушбу жамғарма фаолиятини юритиш учун ҳозирча 200 миллион сўм маблағ ажратилганлиги маълум қилинди. Хулоса ўрнида шунини айтиш жоизки, ҳукумат кўрсатаётган ғамхўрлик, болалар спортини ривожини учун ажратилган маблағ албатта ўз натижасини беради. Хали мамлакатимиз ёшлари спортнинг ҳар бир соҳасида ўзларининг нимагалам қодир эканликларини намойиш этадилар.

Ёш полвонлар
гиламга тушишди

Жиззах вилоятининг Олимпия заҳиралари коллежидан 1986-1987 йилда туғилган ўсмирлар ўртасида ўзбек кураши бўйича Ўзбекистон чемпионати мусобақалари бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиз вилоятлари ва Тошкент шаҳридан таширф буюрган 150 нафар ёш полвон голиблики учун астойдил кураш олиб борди. Дарвоқе, ўғил болалар 7 вазн, қизлар 5 вазн тоифасида гиламга тушишди. Кескин, муросасиз жанглар якунида ўз вазн тоифаларида голибликни қўлга киритган ўғил болалардан Аъзам Бобомуродов, Фулом Махмудов, Дилшод Субононов, Ўктам Чориев, Исроил Юнусов, Қўзлардан Қўндўз Жўраева, Дилфуза Хўжакулова, Сурайё Мусавалар мухлислари мутахассислар эътиборини қозонишди. Голибларга турнир якунида эсдалик совғалари ва совринлар топширилди.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг «Матбаа ва босма маҳсулотлар дизайни» кафедраси кафедра мудири техника фанлари номзоди, доцент Халима Бобохонновага онаси

Зухра НАБИЕВАНING
вафот этганилиги муносабати билан чўқур таъзия илҳоз этади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акционерлик компанияси жамоаси «Навбахор» санаторий-профилакторийсининг бош шифокори Дилором Зухуровна Мухторовага онаси

Мухтабар ая МУХТОРОВАНING
вафот этганилиги муносабати билан чўқур таъзия илҳоз этади.

Тошкент Давлат иккинчи тиббиёт институтини ректорати, жамоаси ва даволаш факультетининг факультет ва госпитал терапия кафедраси ходимлари ушбу кафедранинг доценти Алишер Азизовни Аюповага акаси **Аъзам АЮПОВНИНГ** вафот этганилиги муносабати билан чўқур таъзия илҳоз этади.

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

10 ФЕВРАЛДАН 16 ФЕВРАЛГАЧА

10 февралда:

◆ Алишер Навоий номидаги Санъат саройида янги «Ўзбекфильм» махсулот режиссёр Нуриддин Қосимов суратга олган «Нотаниш полвон» бадий фильми намойиш этилмоқда. Томоша соат 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 да бошланади.

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музика театрида С.Имомов асари «Соиб Хўжаев операциеси» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

11 февралда:

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат академик Катта театрида П.Чайковскийнинг «Йолант» операси соат 18.00 да бошланади.

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида Ж.Пуаре асари «Алдагани хотин яхши» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

12 февралда:

◆ Абдор Хидоятлов номидаги Ўзбек

Давлат драма театрида Э.Раҳимов асари «Яратган ёмондан асрасин» спектакли соат 18.00 да бошланади.

◆ Ўзбекистон ёшлари театрида «Санидининг саргузаштлари» спектакли соат 11.00, 13.00 да намойиш қилинади.

13 февралда:

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат музика театрида Х.Хурсандов асари «Топталган туйғу» спектакли соат 18.00 да бошланади.

◆ Йўлдош Охунбобоев номидаги республика ёш томошабинлар театрида «Турна патлари» спектакли соат 14.00 да бошланади.

◆ Республика кўғирчоқ театрида «Ошпаз беўшов бурун» спектакли соат 11.00, 12.00 да бошланади.

14 февралда:

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида В.Шекспирнинг «Қирол Лир» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

◆ Туркистон саройида «Сени кўрсам

қанийди» деб номланган ёш эстрада хонандаларининг шоу концерти соат 18.00 да бошланади.

15 февралда:

◆ Ўзбек Давлат цирки Евроцирк супер-шоу дастурини намойиш этади. Унда ҳаво гимнастлари, кучуқлар марафони, айиқлар, маймунлар, бўғма илонлар, бенгал йўлбарсининг турли хил уйиллари кўрсатилади. Томошалар соат 12.00, 15.00, 18.00 да бошланади.

◆ «Туркистон» саройида эл севган хонанда Нодир Лутфуллаевнинг концерт дастури соат 18.00 да бошланади.

◆ Халқлар дўстлиги саройида эл севган санъаткорлар ижросида катта концерт дастури соат 18.00 да намойиш этилади.

16 февралда:

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида Э.Хушвақтов асари «Қаллиқ ўйини» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат академик Катта театрида М.Ашрафийнинг «Дилором» операси соат 17.00 да бошланади.

Янги номлар

Тошкентдаги замонавий санъат марказида Бадий академия қошидаги Республика тасвирий ва амалий санъат лицейи ўқувчиларининг кўргазмаси очилди.

— Ўғлим Фазлиддинда расм чизишга иштиёқ беш ёшидан бошланган. У асосан табиат манзараларини чизарди, — деди «Туркистон-пресс» муҳбирига Ақида опа Икромовна. — У чизган расмларидан завқланарди. «Яна нималарни чизсам экан?» дея бизга юзланарди. Республика тасвирий ва амалий санъат мактабига ўқишга бердик. Ўқини давомидида республика микёсида ўтказилаётган кўпгина танловларда иштирок этди. Энг қувонарлиси, 2002 йилда Чехияда ўтказилган танловнинг олтин медалига сазовор бўлди. Бугун эса ўғлим ва дўстларининг илк муаллифлик кўргазмаси ўтказилмоқда.

Йиллар ўтади... Аммо, лекин ёш ни-

ҳоллар қалбидида севинч онлари қалбларига бир умр муҳрланиб қолади.

— Ўтган йилнинг ёзида мактабимизнинг уч истеъдодли мўйалам соҳиби — Нигора Мирсолихова, Фазлиддин Икромов ҳамда Борис Седишев Россиянинг Суздаль, шаҳридаги халқаро ижод мактабига юборилган. Улар МДХ ҳамда саксондан ортқ хорижий давлатдан келган тендошлари билан бир ой давомидида тасвирий санъат бўйича таҳсил олишди, — деди Республика тасвирий ва амалий санъат лицейи директори Солий Содиқов. — Бу расмлар ўқувчиларим сафар таассуротларини маҳсулдири. Мен уларнинг ижодларига муваффақият тилайман.

«Туркистон-пресс»

Ҳозирги кунда шахримизда 30 та мусика мактаблари мавжуд. Улар орасида 13-мусика мактабда «Танбур навалари» дастаси бўлиб бу ерда ўқувчилар танбурда куй чалиб, қўшиқ айтишни ўрганадилар.

Танбур навалари

Юнусобод туманида жойлашган бу мусика мактабига яқинда Абдулла Қодирий номи Тошкент Давлат маданият институти талабалари таширф буюришди. Талабалардан Раул Турдиев ва Турсунали Тоғаевлар танбурда «Тановар», «Қўшчино» каби ўзбек халқ куйларини маромини етказиб ижро этидилар.

Бу ўрашувдан мақсад талабалар ва ўқувчилар ўртасида дўстона алоқани янада жипслаштириш ҳамда мусика оламида ўзаро фикр алмашишни йўлга қўйишдир.

Талабалар чалган куй мусикага меҳр қўйиб уйлаётган ҳажми қалбларда фох ва ифтихор туйғусини мавжлантирди. Улар ҳам зўр иштиёқ билан ўрганган куйларини чалиб бердилар. Ўқувчи ва талабалар ўртасидаги ижодий ўрашув барчанинг қалбидида ўчмас из қолдиришди.

Гулчехра ДҮРДИЕВ

• БУ АЖИБ ДУНЁ

Клиник ўлим ҳолати

24 ёшли бразилиялик Нейде Невос Сонток хоним қутилмаган касаллик туфайли бир ахволда Рео-Де-Жанейро касалхонасига келтирилди. Қўлингана муолажалар фойда бермади ва бирдан ҳушидан кетди, нафас олмади кўйди. Табиблар тили билан айтганда у клиник ўлим ҳолатига тушиб қолди.

Тиббий текширув жараёнида Нейденинг уч ойлик ҳажжи вужуд ҳаётини сақлаб қолиш учун врачлар қизга сунъий нафас олдириш аппаратини уладилар. Қарийб олти ой мобайнида Нейде ана

шундай ҳолатда ётди, сунъий нафас олди. Врачлар унинг қорнидаги ҳомилини ҳам жиддий кузатиб, керакли муолажани қилиб турдилар.

Шу кўнларда врачлар Нейденинг қорнидаги ҳақалоқни сунъий йўл билан тугдиришга муваффақ бўлдилар. Вазни 2 килограммлик ўғил бола эсон-омон дунё юзини кўрди.

Мутахассисларнинг айтишича, ҳақалоқ мутлақо соғлом, уни Виктор деб номлашди. Бувисига уни парвартириш ва тарбиялаш учун беришди.

Электр одам

Бу дунёда нималар бўлмайдиган дейсиз. Олам ажойиботларидан яна бири электр одамдир.

Маркус ёшлиғида кўп касал бўлди. Врачлар текшириб қўриб, бола танасининг ҳарорати 50 даража эканлигини қўриб қўриб кетишди. Бу ҳароратда вужуд ёниб кетиши керак. Аммо Маркус ҳен нарсга бўлмагандек юраверарди. У 18 ёшга етганда баданнда электр токи ҳосил бўлади. Ана шу ток билан 15 ваттлик лампочкалар бемалол ёнарди. 20 ёшида севган қизига уйланди.

— Мен у билан илк бор танишганимда қўлларининг қайноқлигини қўриб қўрққанман. Биринчи бор ўпишганимизда лабларининг ҳарорати лабларини қўйириб қўйганди. Унинг баданига қўл теккизмас қўриб қўлимини тортиб олдим. Худди ток ургандек. Секин-аста Маркусга қўлини бердим. Тўйимиздан кейин мен ҳавотирда эдим, болаларимиз қай ахволда тузиларкин деб. Биринчи ўғлимиз пахлавондек туғилди. Кейин иккинчиси. Ажабланиманки, улар уч-тўрт ёшга кирган бўлсаларда бирор марта касал бўлишмаган. Дадасига қўшилиб қишда изғирин ҳавода яланг оёқ юришди. Маркус гоҳида ҳарорати ошиб кетган пайтларда баданнинг қайноқ жойларига лампочка ўрнатиб олади. Биз Маркус билан бахтли яшаймиз, — дейди хотини Марди.

Оқюр Ҳазратов тўплади.

Сўзсиз сурат.

Абдурасул Ҳақимов чизган расм.

Хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарлари
ҳамда тадбиркорлар диққатига!

Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашининг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий комиссияси қошида «Ишонч телефони» фаолият кўрсатмоқда.

Сизнинг қорхонангизда турли назорат органлари томонидан ўтказилаётган текширишларнинг қонунийлиги ҳақида шубҳалансангиз қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингизни сўраймиз:

133-15-32, 139-05-57, 55-67-42, 55-19-73.

ТЕЛЕФОНЛАР:

хатлар — 133-29-70;

эълонлар:

133-28-95, 132-11-39;

факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма табоқ оғеет усулида босилади.
7587 нускада босилди. Қоғоз бичими А-3

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума
кўналари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Газета Ўзбекистон Давлат
матбуот қўмитасида
10-қавати билан уйлашган бўлади

Муассис:
Тошкент шаҳар
ҳокимлиги

Бош муҳаррир
Акмал АҚРОМОВ

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32